

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

Lindebomen
beschermd

Natuurfotograaf
Kamil Daneels

De Grote
Vlindertelling

Energie in tijden
van klimaatopwarming

Natuurpunt
Midden-West-Vlaanderen

SOMMIGE VLINDERS
- WERKELIJK WAAR -
ZIJN HET
KONINGINNENSTUK
VAN DE POP-ART.

Geert De Kockere
www.litenatuurttjes.net

Editoriaal

3 In Flanders fields

Algemene informatie

4-6 Twee Hoogleeedse lindes beschermd als monument

Natuur- en Milieunieuwtjes

8-9 Algemeen

Een nieuwe hoogspanningsleiding door Midden-West-Vlaanderen?

Foto's gezocht!!!

Help! Grassen!

9-10 Ichtegem

Van boom tot plank in het Wijnendalebos

Vlinders tellen?

10 Koekelare

Volkstuinpark De Kwekerij officieel geopend

11-12 Kortemark

De Kortemarks paddenoverzet

Een plataan langs de Staatsbaan

Kaalslag in de Krekemeersen

12-13 Oudenburg

Gespot

Paddentrek over de Zeeweg

13 Torhout

Torwoud

16-17 Natuurfotograaf Kamil Daneels

18-22 Activiteiten

23 Programma JNM Roeselare

26-28 Energie in tijden van klimaatopwarming

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT GISTEL-UDENBURG & HOGE DIJEN VZW

30-32 Boswachter Jeremy Demey: 'Mijn job is mijn leven'.

33 Nieuws van Natuurfotografen Hoge Dijken

NATUURPUNT MANDELSTREKE

34 De koninginnenpage, een vaste bezoeker in onze tuin.

NATUURPUNT RUIDENBERG

35-37 Wandel een hele zomer lang mee met 'Ontdek-je-Plekje' 2019

Werken mee aan dit nummer: Dirk Anseeuw, Stefaan Beel, Koenraad Blontrock, Daniël Boens, Freddy Cordy, Kamil Daneels, Willy De Ruyter, Paul Debaenst, Roney Debaillie, Sofie Declercq, Erwin Deros, Marie-Rose Deschynck, Piet Desmet, Sam Dewanckele, Leopold Dewulf, Roland Eeckhout, Laurens Gysels, Peter Hantson, Peter Lemmens, Koen Maertens, Georges Pollentier, Patrick Pottier, Jelle Quartier, Luc Simoen, Bart Van Thuyne, Daan Vandekerckhove, Lena Vanthieghem, Maarten Verlinde & Ria Wyffels.

Omslagfoto (kleine vuurvinder) en foto's hiernaast: Erwin Deros

In Flanders fields

Bij een recente fietstocht langs de Maas, ergens tussen Dinant en Namen, werd ik verrast door de uitbundige natuur langs de weg. Margrietten en papavers bloeiden er in de wegbermen. Leeuweriken stegen zingend op uit de akkers. Op iedere houtwal zat een geelgors zijn ritititjrrrr te roepen. Meer heeft een mens niet nodig om lyrisch te worden.

Het beroemde gedicht van John McCrae borrelde in mij naar boven:

*In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.*

Enerzijds is het triest om te beseffen hoeveel natuur onze regio is kwijtgeraakt. Anderzijds kan het ons motiveren om al dit moois terug naar onze streek te brengen.

Op 16 juni werd in Staden de Vijfwegenpoel officieel geopend. Deze poel werd gedempt in 2017, maar dankzij de inzet van vele vrijwilligers is deze brok natuur in zijn vroegere glorie hersteld. Kikkers en salamanders vinden er weer een thuis. Wandelaars en fietsers genieten mee van de bloemenpracht van het omliggende natuurgebied.

De Swal staat in bloei en honderden orchideeën kleuren de meers. Wandelend langs de Koekelaarse bergwandeling ontdekken jaarlijks duizenden mensen de schoonheid van dit gebiedje. Toen hier bijna 30 jaar geleden een nieuwe woonwijk gepland werd, kon onze vereniging het verschil maken. Het resultaat van al die jaren natuurbeheer is ronduit schitterend.

De grutto en de tureluur hebben het erg moeilijk in Vlaanderen. Daarom stelt Natuurpunt Gistel-Oudenburg alles in het werk om het deze prachtige vogels naar de zin te maken in Snipgate, een natuurgebied in Gistel. En dit voorjaar bracht een koppeltje roodborsttapuiten met succes een nest jongen

groot in de Bourgognepolder, een natuurgebied in Oudenburg. Al wie het zag was verwonderd over zoveel schoonheid.

Dankzij het vele werk van Natuurpunt Torhout wordt het bos van Groenhove stukje bij beetje in zijn oude glorie hersteld. Een nieuw wandelpad laat de wandelaars de resultaten van hun werk zien.

De heide bloeit er opnieuw en de vinpootsalamanders doen het uitstekend in de vele poelen. Ook hier kon Natuurpunt de juiste contacten leggen om de omslag te maken naar meer natuur in het bos.

Laat dit een uitnodiging zijn om de komende maanden een bezoekje te brengen bij je Natuurpuntburen. Ga eens kijken naar de resultaten van de inzet en het werk van die vele vrijwilligers. En ook het Agentschap voor Natuur en Bos en de provincie nodigen je uit naar hun prachtige natuurgebieden. ()*

Kom en geniet er van de schoonheid van de natuur in eigen streek. Met wat geluk hoor je een geelgors zingen of stijgt er een leeuwerik op uit de velden!

In Flanders fields...

*Georges Pollentier, voorzitter,
namens de raad van bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.*

() Je vindt meer informatie over onze natuurgebieden en de tientallen andere gebieden van Natuurpunt op www.natuurpunt.be/wandelen. Laat je inspireren en ga op ontdekking!*

Ook het Agentschap voor Natuur en Bos en de provincie West-Vlaanderen hebben een overrompelend aanbod. Kijk maar eens op www.natuurenbos.be/ontdek-onze-natuurgebieden en www.west-vlaanderen.be/domeinen.

Twée Hoogleedse lindes beschermd als monument

Dit voorjaar heeft Geert Bourgeois, op dat ogenblik nog de minister verantwoordelijk voor onroerend erfgoed, zeven bomen als monument beschermd. Naast de Kwartjesboom uit Riemst (*) en een knotes uit Herstappe, werden er 5 etagebomen beschermd. Deze staan in Mendonk (Gent), Nukerke (Maarkedal **) en Olen, maar je vindt ook twee exemplaren in Hooglede.

Een etageboom is een lindeboom waarbij een bijzondere snoeitechniek wordt toegepast: alle gesteltakken (= hoofdtakken van de boom) worden in meerdere horizontale vlakken geleid. Tussen deze etages zien we dan in de lengte een kale stam. In principe worden de loten, die zich op de gesteltakken ontwikkelen, jaarlijks teruggezet. Je zou het een beetje kunnen vergelijken met een bruidstaart in etages, of een *'etagère bonbonnière'*. Soms ondersteunt een draagconstructie de eerste etage.

Dat het bijna uitsluitend lindebomen zijn die in etagevorm geleid en gesnoeid worden, is niet verwonderlijk. Deze bomen verdragen dit erg goed. Daarnaast

wordt de linde vermoedelijk al sinds het begin van de ijzertijd, van ca. 800 voor Christus, als een heilige boom beschouwd.

Bij de Germanen was de linde gewijd aan Freya, de godin van liefde, gerechtigheid, huiselijk geluk en vruchtbaarheid. Daarom werd er in haar schaduw recht gesproken, vonnissen geveld en vergaderd. Ook na de intrede van het Christendom bleef de linde zijn status behouden en werd hij veelvuldig bij kapellen, kerkhoven en vierscharen aangeplant.

Voor het leiden en snoeien van lindes als etagebomen gaan de aanwijzingen terug tot in de middeleeuwen. Op enkele kunstwerken van toen zijn ze te zien: in verluchte manuscripten en in schilderijen van de Bruegels en hun tijdgenoten vind je er afbeeldingen van. Daarnaast zijn ze ook dikwijls op kaarten aangeduid. Een voorbeeld daarvan is de 16de-eeuwse kaart van François Horenbault van de gronden van het bisdom van Gent. Op deze met de hand getekende en ingekleurde kaart zijn meerdere etagebomen te zien, waaronder de etagelinde

bij het Groot Hof in Mendonk die nu beschermd werd.

Door deze snoeitechniek bouw je een brede kroon op, die maximaal bescherming biedt tegen weersinvloeden als hagel, regen en zon. Altijd handig om lastdieren een beschut plekje te bezorgen, of wanneer je een feest organiseert. Deze bomen worden dan ook feestbomen genoemd, omdat ze tijdens dorpsfeesten vaak het middelpunt van de festiviteiten waren.

In Vlaanderen zijn etagebomen zeldzaam. Vandaag vind je er nog 23. Ze zijn ook niet uniek voor onze regio. Deze snoeivorm is een gebruik dat vanuit heel Europa gekend is, maar dat vooral in Centraal-Europa toegepast werd. In Duitsland vind je bijvoorbeeld Tanzlinden, etagelinden waarin of waaronder de dorpsgemeenschap kan dansen. Lindes die men puur omwille van het esthetische aspect in meerdere etages snoeit, worden daar Stufenlinden genoemd.

De bomen die ons nog resten zijn meestal zeer oude exemplaren, uit de

Links: detail met etagelinde uit het schilderij 'Een opvoering van de klucht 'Een cluyte van Plaeyerwater' op een Vlaamse kermis' van Pieter Balten (ca. 1527 - 1584).

Rechts: ongedateerde postkaart van de etagelinde bij herberg Sint-Sebastiaan in Olen. Afbeelding: www.geneanet.org

zestiende of zeventiende eeuw. Hun leeftijd is echter moeilijk te bepalen omdat de diktegroei beïnvloed kan worden door het historische beheer ervan. Maar het zijn hoe dan ook veteranenbomen, bomen die zich omwille van hun leeftijd in een langzame aftakelingsfase bevinden.

Ze worden gekenmerkt door een grote stamomtrek, door de aanwezigheid van holtes in de stam of in de takken, door dood hout in de kruin en door spleten of loslatende delen in de schors. Dit maakt hen tot een unieke habitat voor een aantal zeldzame soorten. Door hun omvang en vermoedelijk hoge leeftijd bezitten deze bomen ook een uitgesproken genetische waarde als vertegenwoordiger van een bijzondere variëteit. Monitoring en een gepast beheer van deze bomen kan hun levensverwachting wel nog vergroten.

Een van de twee beschermde Hoogleedse bomen, een zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), staat op een voormalig hoeve-erf in de Hillemlenstraat in Hooglede. Deze oorspronkelijk als etageboom gesnoeide linde, of een voorganger ervan, staat al vermeld op een zeventiende-eeuwse kaart van de Heerlijkheid van Volmerbeke. Vlakbij de boom staat de veldkapel Onze-Lieve-Vrouw Troost ter Nood uit 1838. De kapel en een op stam gezette hulst op de hoek van het hoeve-erf markeren het vroegere voet-

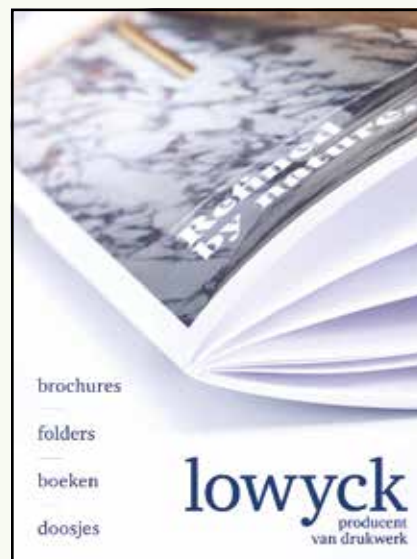
Daan Vandekerkhove, bestuurslid van Natuurpunt Kern Groot-Staden, samen met Marlies Cool en hun kinderen Tuur en Sam, bij de beschermde linde in hun tuin. Alhoewel de laatste snoeibeurt vermoedelijk te situeren rond is WO II, kan je nog mooi de etagestructuur met twee verdiepingen herkennen.

Foto: Stefaan Beel.

INTELLIGENT WONEN BVBA
STATIESTRAAT 63 - LICHTERVELDE
0475 346 737 - WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

ALGEMENE ELEKTRICITEITSWERKEN + ZONNEPANELEN IN WONINGBOUW EN KMO
ONTWERP • INSTALLATIE • SERVICE

pad naar het molenerf aan de Amersveldestraat.

De boom had in 2017 een stamomtrek van 454 cm op 1,3 m hoogte. En aangezien de regelmatige snoei van etagebomen een vertragende invloed heeft op de diktegroei, mogen we uitgaan van een leeftijd van meer dan 300 jaar. De laatste snoeibeurt is vermoedelijk te situeren rond WO II.

Ondanks die leeftijd en het wegvallen van het onderhoud verkeert de boom nog in een redelijke staat. Dat werd ook bevestigd door elektrische weerstandtomografie en geluidstomografie. Hoewel er geen holtes in de stam zijn te zien, is er toch een aantasting door een lak- of tonderzwam (*Ganoderma* sp.) zichtbaar.

De tweede boom, ook een zomerlinde, staat op het voormalige molenerf van de verdwenen Hillemlen in de Amersveldestraat. De herberg, stellingmolen en stoommaaldery die hier ooit stonden, werden in 1918 vernield tijdens het bevrijdingsoffensief van de Eerste Wereldoorlog.

De boom staat dicht bij het grensgebied van de gemeenten Hooglede, Handzame, Kortemark en Staden. Door overlevering van de plaatsnaam 'Vierschaar' vermoeden we dat op in de omgeving van de vroegere Hillemlen recht is gesproken, mogelijk aan of rond de boom. Deze linde kan dus ook een gerechtsboom zijn. De boom is vermoedelijk aangeplant in de tweede helft van de achttiende eeuw en heeft nog kenmerken van een etageboom, maar heeft geen doorgaande stam meer.

Hopelijk gaan deze hoogbejaarde bomen nog een lange tijd mee. Dan kunnen wij er heerlijk van genieten, en even stilstaan bij de wonderlijke geschiedenis van deze oude reuzen.

Daan Vandekerckhove & Peter Lemmens

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

In het bekende *Cruydeboek* van Rembert Dodoens (29 juni 1517 of 1518 - 10 maart 1585), dat verscheen in 1554 en werd heruitgegeven tot 1644, wordt een fraaie getuigenis opgehangen over het landelijk belang van de linde:

"Desen boom schijnt hier te lande altydt in groote achttinge geweest te zijn / misschien om sijn behaeghelijcke groente ende fraeyen standt: soo datmen in alle vrijheden / stedekens ende dorpen van Nederlandt / in sonderheyt van Vlaenderen / alle koopen / tsamenverdragingen ende verbonden onder de Linden plagh te doen. En de heeren van den lande pleghen altydt een van alle de Linden te behouden; onder de welcke sy hunne proclamatie / publicatie oft geboden uyt deden roepen ende verkondighen; al was die niet alleen bladeloos / maer bijnae tackeloos gheworden..."

Bron: www.leesmaarn.nl

(*) De Kwartjesboom uit Riemst is een winterlinde (*Tilia cordata*) die werd gebruikt als spijkerboom, een oud volksgebruik met heidense roots. Om verlost te worden van tandpijn legde men een spijker bij de pijnlijke tand, en daarmee nagelde men dan een muntje met een centraal gaatje tegen de boom. Men geloofde dat de pijn dan op de boom

overging. Meestal gebeurde dit 's nachts, wanneer men door tandpijn niet kon slapen. Doordat er vooral muntstukken van 25 centiemmen oftewel kwartjes werden gebruikt, werd de boom in de volksmond 'de Kwartjesboom' genoemd.

(**) Deze boom overleefde de storm van 7 juni 2019 jammer genoeg niet.

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
 Vlamingveld 89
 8490 Jabbeke
 050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Bynnex

KSP 80 HD

DE TOP IN ZIJN KLASSE

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Een nieuwe hoogspanningsleiding door Midden-West-Vlaanderen?

Op vrijdag 29 maart keurde de Vlaamse regering de startnota goed voor de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan voor een nieuwe hoogspanningsverbinding in de provincie West-Vlaanderen. Ventilus, zo heet dit project, moet de windmolens op zee aansluiten op de industriezones in het Roeselaarse, en van daar de verbinding maken met Izegem en Avelgem.

Ondertussen doet het verhaal de ronde dat Natuurpunt het voorkeurstracé zou hebben 'goedgekeurd' en 'akkoord ging' in ruil voor het ondergronds brengen van de 'zwarte lijn' Oostende-Brugge. Dit is geenszins het geval.

Wij staan alleszins niet te springen voor een nieuwe hoogspanningslijn. De beste nieuwe hoogspanningslijn is géén nieuwe hoogspanningslijn, alhoewel we enigszins kunnen begrijpen dat er bijkomende infrastructuur nodig is om de omschakeling naar een koolstofneutrale maatschappij mogelijk te maken. Maar het kan niet de bedoeling zijn om daar onze laatste stukken groen (bv. Hospitaalbos, Groenhovebos & Rhodesgoed) en de laatste waardevolle landschappen (bv. Vloethemveld, Mouwbeekvallei & Vrijgeweid) voor op te offeren.

Daarom vraagt Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen dat bestaande hoogspanningsleidingen zo veel mogelijk hergebruikt worden, en dat, waar er echt nieuwe leidingen moeten komen, er maximaal ondergronds gewerkt wordt, zodat landschap, natuur en omwonenden gespaard blijven.

Op het ogenblik dat je dit leest is het openbaar onderzoek van de startnota net afgelopen. Op basis hiervan zullen

De omwonenden van de E 403, zoals hier in het Vrijgeweid, op de grens van Lichtervelde, Oostkamp en Torhout, protesteren al weken tegen de plannen voor een nieuwe hoogspanningsleiding. Als die er al komt, zal dat niet zonder slag of stoot zijn. Foto: Peter Lemmens.

alle mogelijke alternatieven onderzocht worden. Wordt – zonder enige twijfel – vervolgd.

Foto's gezocht!!!

We dromen al een hele tijd van enkele mooie roll-up banners voor onze vereniging. Daarmee kunnen we bij binnenactiviteiten het lokaal opfleuren en op evenementen onze stand stijlvol aankleden. Voorlopig is het bij plannen gebleven omdat we met een probleem zitten: we vinden geen geschikte foto's.

Het probleem is dat we voor deze banners een nogal vreemd formaat van foto's nodig hebben: de verhoudingen zijn breedte 1 x hoogte 2,45. Bovendien moet de resolutie van de foto zo hoog mogelijk zijn, omdat deze wordt afgedrukt op een breedte van 85 cm en een hoogte van meer dan 2 m. Op die resolutie kunnen we niet echt een getal plakken, omdat dat afhangt van het gebruikte fototoestel en de eigenlijke foto.

Heb jij enkele toffe natuurfoto's in dit formaat en in hoge resolutie, van landschappen, dieren of planten uit de streek of zie je het zitten om eens op fotojacht te gaan? Kan je dergelijke foto's aan ons bezorgen? Graag een mail-

We zoeken natuurfoto's uit onze streek in dit vreemde formaat. Kan jij ons helpen aan de ideale bannerfoto, zoals in dit voorbeeld van Natuurpunt Oudenaarde?

tje naar peter.lemmens@natuurpunt.be. Kiezen we jouw foto('s) uit, dan krijg je onze eeuwige dankbaarheid en een fijne attentie.

Help! Grassen!

Nu de lucht weer vol graspollen zit, is het ook het ogenblik om grassen te determineren. Maar wie durft aan die klus beginnen? Voor België komen we aan ongeveer 100 soorten, wilde grassen, siergrassen en voedergrassen inbegrepen. Wereldwijd omvat de grassenfamilie ruim 8.000 soorten.

De determinatie vereist veel kennis, stelt vaak problemen en vraagt soms microscopisch onderzoek. Maar als we ons richten naar enkele groepen van grassen die je bij ons in de regio aantreft, aangevuld met enkele soorten van de kust, is het misschien nog net haalbaar.

De basis voor het determineren van grassen is het 'aartje', een pakket van één of meer bloemen die een afzon-

derlijke eenheid op een steeltje vormen. Deze aartjes vormen samen de bloeiwijze en kunnen samen een aar vormen of in een pluim gegroepeerd zijn. Ten slotte zit op de overgang tussen stengel en bladschijf vaak een vliesje, het tongetje, of een rij haartjes. Om grassen te determineren moet je zowel op de kenmerken van het aartje, de bloeiwijze als het tongetje letten.

Daniël Boens uit Torhout kijkt al lang naar grassen en publiceerde er eerder al artikels over in ons tijdschrift. De laatste jaren gebruikt hij de 'Basisgids grassen' van Arie van den Bremer als naslagwerk. Ondertussen heeft hij voor zichzelf een vereenvoudigd systeem uitgewerkt om wegwijs te raken uit de grassen die je in onze streek aantreft. Dat wordt ondertussen erg gesmaakt door enkele natuurgidsen. Zin om ook aan de slag te gaan met Daniël's grassetabel? Neem dan even contact op met hem (daniel.boens@telenet.be of 050/215.085).

Eind mei kregen we nog bericht van Daniël dat hij borstelgras (*Nardus stricta*) vond in zijn tuin, een typische soort voor heischrale graslanden. Foto: Daniël Boens

ICHTEGEM

Van boom tot plank in het Wijnendalebos

Eind april was de mobiele zagerij 'De Houtsmid' aan het werk in het Wijnendalebos. Eikenstammen van bomen die in de historische middelhoutpercelen gevelde werden, werden ter plaatse tot planken verzaagd. Die worden dan gebruikt als constructiehout voor projecten van het Agentschap voor Natuur en Bos, zoals banken, poorten en schuil- en vogelkijkhutten.

Het Wijnendalebos is een mooie brok beschermd landschappelijk erfgoed, en ook de oude bosbeheertypes vallen daaronder. Dit bos was altijd al een middelhoutbos, waarbij men sommige bomen groot laat worden (ideaal hout voor grote constructies) en andere regelmatig tot tegen de grond afzaagt. Dat 'hakhout' schiet snel weer op, en zo heb je een constante aangroei van stamme-

tjes die je bijvoorbeeld als brandhout kan gebruiken.

Door dit middelhoutbeheer krijg je veel variatie in een bos: open plekken met veel zon, dicht struikgewas, volgroeide bomen en alles daar tussenin. Dat komt aardig in de buurt van een natuurlijk bos. En het is ook net deze variatie die ervoor zorgt dat zoveel verschillende planten en dieren hier een onderkomen vinden. Maar omdat deze vorm van bosbeheer erg arbeidsintensief is, werd deze in de tweede helft van de 20e eeuw stopgezet.

In het beheerplan werd ervoor gekozen om dit historische beheer opnieuw op te starten. Dat betekent dus dat er gekapt wordt, maar het loont de moeite. Bijzondere planten en dieren als wilde appel, hazelworm en levendbarende hagedis (reptielen), eikenpage en kleine ijsvogelvinder (vlinders) profiteren van deze kapwerken. Zonder zouden ze eenvoudigweg verdwijnen.

'De Houtsmid' aan het werk in het Wijnendalebos. Foto: Koen Maertens.

Zowel in het Koekelarebos als in het Wijnendalebos zullen er dit najaar nog stammen verzaagd worden. Wie geïnteresseerd is in een natuurwandeling rond dit thema of wie zelf stammen heeft die verzaagd moeten worden en kosten wil delen, kan contact opnemen met boswachter Koen Maertens (koen.maertens@vlaanderen.be of 0474/897.367).

Vlinders tellen?

Een kleine groep vrijwilligers telt al vele jaren de dagvlinders en dagactieve nachtvlinders in en rond het Wijnendalebos. Dit jaar is er in mei al eens geteld, hoewel ze de vorige jaren pas in juni van start gingen. De tellers waren aangenaam verrast om kleine vuurvinder, oranjepipje en een eerste generatie kaasjeskruidkopje aan te treffen.

Zin om mee te tellen? Neem dan even contact op met Dirk Anseeuw van de vlinderwerkgoep (dirkanseeuw@hotmail.com of 051/581.122). En wie weet

spot jij binnenkort ook leuke soorten als grote weerschijnvlinder, kaasjeskruidkopje, keizersmantel, kleine ijsvogelvlinder of koevinkje.

*Kaasjeskruidkopje (Carcharodus alceae), een nieuwe soort voor onze streek, vorig jaar ontdekt door de vlinderwerkgoep.
Foto: Dirk Anseeuw.*

KOEKELARE

Volkstuinpark De Kwekerij officieel geopend

Zaterdag 25 mei werd Volkstuinpark De Kwekerij geopend. De officiële start van een mooi groenproject vlak bij het centrum van Koekelare.

Toen de boswachter de kernleden van de latere volkstuin enkele jaren geleden voor het eerst ontmoette, zat hij net in een crisisje. 't Is te zeggen, kort ervoor kreeg hij een njet van zijn oversten om op de terreinen van de voormalige boomkwekerij een zaadtuin met Koekelaredennen aan te leggen. Zij zagen in Koekelare geen toekomst meer voor de opkweek van autochtone bomen en struiken voor lokale herbebossingsprojecten of landschapsherstel, fijnsparren voor de Ardennen of zomereiken uit en voor het Wijnendalebos.

Er moest een andere aankleding gezocht worden voor deze terreinen, en daar kwamen de leden van Tuinhier

mee op de proppen. Een deel zou park worden: het Prinsessebosje werd in februari dit jaar gerealiseerd (zie DK 2019-2 p. 32-33: 'Een nieuw bos in Koekelare').

De rest van het terrein zou een tuin worden waar iedereen groenten kan kweken, waar aandacht is voor het natuureducatieve, die mens en natuur dichter bijeenbrengt, die verwondering opwekt. Daar zitten elementen in waarmee de oversten bij het Agentschap voor Natuur en Bos overtuigd konden worden. ANB staat immers voor meer en betere natuur voor mens en maatschappij.

Om de nodige subsidies bij elkaar te krijgen, was er een sterk dossier nodig, waarbij er samengewerkt wordt met verschillende partners. Zo raakte onder meer Natuurpunt Ruidenberg bij dit project betrokken. Minister Schauvlieghe keurde het subsidiedossier in

2018 goed. Daarmee werd Koekelare een van de 19 volkstuinten die op een fikse som konden rekenen. Opvallend was dat er bij die 19 maar liefst 9 West-Vlaamse projecten zitten.

Natuurpunt Ruidenberg knutselde een kunstwerk in elkaar voor solitaire bijen. Bedankt Ludwig, Georges en Sarah! Waar nodig werken we ook mee aan het educatieve luik rond 'wilde natuur in je tuin'.

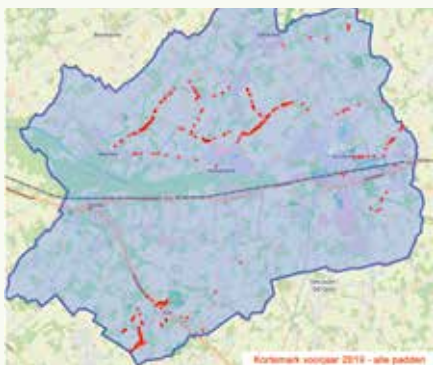
Verder een woord van waardering aan de directie van het Agentschap voor Natuur en Bos en het gemeentebestuur van Koekelare. Het terrein had net zo goed verkaveld kunnen worden tot een villawijk of, en wie zou daartegen zijn, sociale woningen. Niet dus, men koos resoluut voor natuur en volkstuinten. 'De Kwekerij' gaat een mooie toekomst tegemoet.

KORTEMARK

De Kortemarkse paddenoverzet

In 2019 hebben de overzetters in de Vrijbosstraat een aantal records gebroken:

- Nooit eerder werden er zo veel padden over gezet.
- Er vallen steeds minder verkeersslachtoffers. De nadarafsluitingen, die gebruikt worden om bij het invallen van de duisternis een stukje van de Vrijbosstraat af te zetten, doen hun werk.
- We hebben voor het eerst meer dieren in de emmers dan op straat gevonden. De schermen met kippengaas doen wat ze moeten doen: verhinderen dat padden op de weg terechtkomen.
- De populatie Alpenwatersalamanders is zich toch wat aan het herstellen. (Maar die snoodaards kunnen waarschijnlijk ook door de mazen van onze schermen.)
- De trapjes in de straatkolken werken en zijn nodig. Er belanden altijd wel een paar pechvogels in die 'rioolputtekes' en zonder hulp raken ze er niet meer uit.
- Dit was de kortste overzet ooit. Een kort en krachtig seizoen: zo hebben we het graag!
- Padden overzetten is duidelijk hip. Dit jaar meldde een recordaantal vrijwilligers zich aan om op een of andere manier te helpen.

Er beweegt niet enkel iets in de Vrijbosstraat. Het Kortemarkse paddenvirus verspreidt zich. Dankzij www.waarnemingen.be kunnen we zien waar er padden gemeld werden. Zo zien we dat er in grote delen van de gemeente overzetters 'op pad' waren en dat sommige stukken weg er echt uitspringen.
Kaart: www.waarnemingen.be.

Bedankt allemaal, want dit is niet haalbaar zonder jullie hulp. Hopelijk tot volgend jaar! Volg facebookgroep 'Paddenoverzet Kortemark' of stuur een berichtje naar overzet.kortemark@gmail.com. Dan verwittigen wij je wanneer we, begin 2020, weer van start gaan.

Een plataan langs de Staatsbaan

Een werkgroep van de milieuraad buigt zich over de kapaanvragen en verleent daarover advies aan de gemeente. Eind februari kwam er een aanvraag binnen van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) om een plataan langs de Staatsbaan te kappen.

Volgens de aanvraag duwde de boom het fietspad en de verharding van de parkeerplaatsen ernaast omhoog. Dus de boom moest weg. AWV zou deze kap compenseren door een nieuwe boom aan te planten. Die nieuwe boom zou dan aangeplant worden langs de N330 in Oostduinkerke. (Laat ons raden: een reeds gebudgetteerde en voorziene aanplanting?)

Net voor het verstrijken van de adviesperiode stelden we tot onze grote verbazing vast dat de boom was gekapt en de boomstronk uitgefreesd. De gemeente bleek hiervan niet op de hoogte en vanuit AWV kwam er geen degelijke verklaring.

Bij het bekijken van foto's van de boom, die we vonden bij de vergunningsaanvraag en op Google StreetView, zagen we dat er van het opstuwen van het fietspad geen sprake was. Bovendien was het asfalt van de parkeerplaatsen tot tegen de stam gegoten. Logisch dat het dan na verloop van tijd wordt opgeduwd.

Ondanks het feit dat de boom al was gekapt, heeft de milieuraad toch nog een advies opgemaakt. Negatief voor het kappen van de boom en al zeker negatief voor een heraanplant buiten de gemeente.

Het AWV trok vervolgens de vergunningsaanvraag weer in, maar diende een nieuwe in om de kap te regulariseren.

Op deze foto uit het aanvraagdossier is te zien hoe er asfalt tot tegen de boom werd gegoten, maar schade aan het fietspad is niet te zien.

Uiteindelijk heeft de gemeente Kortemark de kap geregulariseerd, maar met de voorwaarde dat er binnen de gemeente een nieuwe boom moet worden aangeplant door AWW. Er zijn immers voldoende plekken, beheerd door AWW, waar er plaats voor is.

Deze boom had helemaal niet gekapt mogen worden. Het is niet alleen jammer dat een grote boom uit een rij straatbomen werd weggehaald; ook het argument dat de verharding omhoog werd geduwd, was niet correct. Bovendien was die verharding niet correct aangebracht: de volledige breedte van het perceel werd verhard in plaats van enkel de standaardlengte bij de inrit van de woning (4 m). En er werd geen plantgat uitgespaard rondom de stamvoet.

Zonder schaduw op deze asfaltstrook zal het hier weer een stukje warmer worden. Deze boom gaat nog gemist worden, zeker weten.

Kaalslag in de Krekemeersen

Eind maart werden er ingrijpende werken uitgevoerd in de Krekemeersen, de groene long rond het bufferbekken en de stationsput. Een strook struweel langs de Spanjaardbeek, van aan de samenvloeiing met de Grijsperrebeek tot aan het visserslokaal, werd met de grond gelijk gemaakt. Vreemd, want gewoonlijk wordt dit gebied met veel zorg beheerd door gemeente en provincie.

Al snel bleek dat de Provinciale Dienst Waterlopen verantwoordelijk was voor deze werken. Bijzonder jammer, zo aan de start van het broedseizoen. Een aantal zeldzame struweelbewoners, zoals bosrietzanger, braamsluiper en zomertortel, zijn gelijk hun nestplaats kwijt. Bovendien is de zomertortel, een soort die het sowieso al moeilijk heeft, een vogel die elk jaar op precies dezelfde plaats zijn nest komt bouwen. Dit jaar zullen ze hier waarschijnlijk niet meer tot broeden komen.

Maar ook de andere vogels moeten het doen zonder hun zonnige stek achter de beek, veilig afgeschermd van recreanten en honden. Door alle grondverzet ligt de bodem nu volledig kaal, klaar voor de oprukkende reuzenbalsemien, een invasieve exoot die al jaren in deze omgeving woekert.

Bij de gemeente lokte dit niet onmiddellijk veel reactie uit, maar uiteindelijk bleek men toch niet opgezet met deze werken, niet in het minst omdat men er niet van op de hoogte was. En daarmee rees de vraag of er eigenlijk geen vergunning nodig was voor dergelijke ingrijpende werken: het rooien van bosjes in parkgebied, en dan nog tijdens het broedseizoen. De Provinciale Dienst waterlopen heeft het dan weer over 'onderhoudswerken aan de winterbedding'.

Ondertussen volgt de natuurinspectie dit op. Hopelijk kan de strook zich snel herstellen.

oudenburg

Gespot

We kregen de voorbije maanden heel wat leuke waarnemingen binnen uit Oudenburg. Een belangrijke hotspot is 't Pompje, een voormalig kleiwinnings-

gebied van zo'n 100 hectare. Dit is nu ingericht als natuurgebied en wordt beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos. Je vindt het naast het kanaal Gent-Oostende, ruwweg tussen Clemensheulestraat, Klemserkestraat en Vaartdijk-Noord in Oudenburg.

Dit voorjaar waren er opnieuw meerdere koppels steltkluut aanwezig en die broeden er ook. Verder is Cetti's zanger overal in het struweel aanwezig. Een moeilijke vogel om te ontdekken, maar zijn zang is goed te horen. (Te beluisteren op internet. Gebruik de

Links: steltkluut (*Himantopus himantopus*) in 't Pompje. Foto: Freddy Cordy. Rechts: Roodborsttapuit (*Saxicola rubicola*) in de Bourgognepolder. Foto: Sam Dewanckele.

zoektermen “xeno-canto cettia cetti”). En ook dit jaar zijn de bruine kieken-dieven er talrijk vertegenwoordigd. Ze broeden er in de aanpalende riet-velden, waar ze een veilige plek vinden om hun jongen groot te brengen.

De Bourgognepolder, een gebied van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken dat bestaat uit drassige hooilanden, vind je in de hoek van de Bourgognevaart en de Moerdijk-vaart. Van daaruit kregen we nog leuke foto's van een koppeltje roodborstta-puit, dat zich vanop het fietspad naast de Bourgognevaart mooi op foto liet zetten.

En tot slot zijn er nog de slechtvalken die een groot deel van de winter en het voorjaar doorbrachten op en rond de Oudenburgse kerktoeren. Die zijn uiteindelijk naar de kerktoeren van Gistel verhuisd, waar ze zich mooi lieten fotograferen.

Paddentrek over de Zeeweg

Op 6 april hebben de vrijwilligers van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken hun vanginstallatie langs de Zeeweg weer afgebroken. De padden trekken op die plaats van de omliggende velden naar de vijvers van domein 'De Kluiten'. Dit jaar zijn er zo'n 135 padden overgezet. Toch wel wat lage aantallen,

wat misschien verklaard kan worden doordat de Zeeweg lang als sluipweg werd gebruikt en er daardoor altijd flink wat slachtoffers vielen.

Ondanks de afsluiting werden er ook dit jaar nog veel overreden padden gevonden. Daarom steken de vrijwilligers volgend jaar een tandje bij en wordt er 200 m extra afgespannen. Zo hopen ze dat de paddenpopulatie de volgende jaren sterk kan groeien. Wordt dus zeker vervolgd. En zin om volgend jaar een handje te helpen? Neem dan alvast contact op met Erik Vaneygen (0479/544.528). Hij verwittigt je dan als ze weer van start gaan.

TORHOUT

Torwoud

Op zaterdag 15 september werd 'Torwoud' officieel in gebruik genomen. Dit is een origineel project van de Vlaamse Landmaatschappij in samenwerking met het provincie- en stadsbestuur. Zij hebben hier een bufferbekken aangelegd om wateroverlast verder stroomafwaarts te vermijden en dat gecombineerd met een waterspeelzone en speelbos. En het moet gezegd: Torwoud is een prachtige plek geworden. Ideaal om te picknicken, te ravotten in het groen en de natuur te ontdekken. Je mag hier zelfs de paden verlaten. :-)

Ook de natuur heeft dit bijzondere plekje gevonden. Er zijn weinig (of geen?) plekken in Torhout waar je zo veel groene kikkers hoort kwaken of vlinders voorbij ziet fladderen. Ook de watervogels hebben dit natte gebied ontdekt. De voorbije maanden werden er leuke soorten als bontbekplevier, groenpootruiter, kleine zilverreiger, tureluur en zwarte ruiter gespot. Kortom: het bezoeken meer dan waard. (De officiële ingang vind je tegenover de ingang van het Diocesaan Centrum Groenhove, Bosdreef 5, Torhout.)

Maar er is ook een keerzijde: tot onze verbazing werd zopas de ernaast gelegen lage weide opgehoogd. Daarmee is het enige biologisch waardevolle grasland dat er nog lag in de ruime omgeving van Groenhove definitief vernietigd. Einde verhaal voor ruim 1,5 hectare plas-drasweide met koekeksbloemen, pitrus en pinksterbloemen.

En er is meer: waarschijnlijk gebeurde dit met de aarde die vrijkwam bij het uitgraven van dit bufferbekken. Voor de natuur in de omgeving van het Groenhovebos is dat een flinke klap, en in deze tijden van klimaatverandering zal deze lage weide niet meer zorgen voor de berging van overtollig regenwater, noch voor het aanvullen van de grondwatervoorraden. Kortom: onbegrijpelijk.

Van boven naar onder: zicht op het bufferbekken in 'Torwoud', zwarte ruiter (*Tringa erythropus*) en de ophoging van het natte weiland naast het bufferbekken. Foto's: Peter Lemmens.

©WimBovens

WELKOM IN HET PROVINCIAAL BEZOEKERSCENTRUM

DE BLANKAART

IN HET JAAR VAN DE STEENUIL
tentoonstelling tot 30 september

NACHTJE BLANKAART

Zaterdag 17 en zondag 18 augustus
24 uur natuurbeleving voor kind met volwassene

HET VOGELKIND

Zondag 8 september
Muzikale vertelwandeling

NATUUR@ELIER VOOR KIDS

Woensdag 25 september

Elke dag open in juli en augustus van 11 tot 18 uur, in september van 13.30 tot 17.30 uur.
Meer info en inschrijven nieuwsbrief op www.blankaart.be

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart

Iepersteenweg 56, 8600 Woumen, blankaart@west-vlaanderen.be - 051 54 59 48

www.blankaart.be

[f westvlaanderen](#) [ig provincie_wvl](#) [t @provinciewvl](#)

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Volg ons op facebook "Origin'O torhout"

biobuurtwinkel
Origin'O

Origin'O Heerlijk vers!

We zijn open van
ma-do 9u - 18u
vr 9u - 19u
zat 9u - 13u

Industrielaan, 3
Torhout

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHTTE WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

Natuurfotograaf Kamil Daneels

Als groot liefhebber van geschiedenis, kastelen en natuur spreekt het Wijnendalebos me al vele jaren aan. Het roemrijke verleden prikkelt mijn verbeelding: dit is het bos waar de graven van Vlaanderen kwamen jagen, waar Ludovicus Baekelandt uit het bereik van de arm der wet probeerde te blijven, waar menige veldslag werd gestreden.

Ik trek met mijn fototoestel het bos in, struinend langs de paden. Genietend van machtige eiken, het rijke plantenleven, alle dieren en de vele vogels. Neem foto's van al wat me interessant of mooi lijkt, zonder vooropgesteld plan. Met de gewone lens voor de vele kleurschakeringen, met de macrolens voor bosbloemen, paddenstoelen en vlinders. De telelens voor vogels als bosuil, specht

en wespindief, en voor dieren als eekhoorn en ree. Hopelijk ooit voor de illustere boommarter.

Na de aankoop van een wildcamera en de toestemming van het Agentschap voor Natuur en Bos, waarbij ik een aantal strikte regels moet respecteren, hing ik mijn camera op in het Wijnendalebos. De geboorte van mijn serie *'Wat gebeurt er in het bos als ik er niet ben'*. Te vinden op YouTube onder deze titel of via de verderop genoemde website.

De grootste verrassing was het verschijnen van de boommarter, met als kers op de taart de eerste beelden van jonge boommarters, in 2018. Vele honderden beelden van duiven en muizen worden afgewisseld met onder andere bosuil, bun-

zing, ree en, recent nog, 4 vossenwelpen.

In september 2017 werd mijn plan om de veranderingen van het bos door de seizoen heen te illustreren en te delen concreet met de opstart van de website <https://wijnendalebos.com/>. Deze wordt regelmatig aangevuld met nieuwe foto's en links naar beelden op mijn YouTube-kanaal. Deze website is geheel mijn verantwoordelijkheid en gaat enkel over het openbare deel van het bos.

En als je me niet ziet in het Wijnendalebos, dan ben ik bezig met wat ik het liefst doe: op pad gaan in de natuur met mijn tweede paar ogen en vooral oren, mijn vriendin Iris.

Kamil Daneels

Een perceel naaldbomen in het Wijnendalebos.

Bosanemoon

Boomklever

Kleine ijsvogelvinder

Rode eekhoorn

Juveniele bosuil

Ree

activiteitenkalender

POP-UP-ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreek als Natuur.werkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dat zijn 'activiteiten die plots opduiken' en erg snel georganiseerd worden, bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Het is praktisch onmogelijk om deze activiteiten op te nemen in 'de knotwilg' of zelfs in 'de groene flits', onze maandelijkse e-nieuwsbrief. Ben je in deze activiteiten geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van NP Mandelstreek (secretaris@natuurpuntmandelstreek.be) en/of naar Geert Carette van Natuur.werkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: Vloethemveld Zedelgem

• Woensdag 3 juli om
19.30 u. (21.30 u.)

Zie artikel p. 35-37.

De Grote Vlindertelling van Natuurpunt

In je eigen tuin

• Van zaterdag 6
tot en met zondag 28 juli

In 2019 wordt 'Het Grote Vlinderweekend' van Natuurpunt verlengd tot 'De Grote Vlindertelling'. We roepen iedereen op om tijdens het weekend van 6 en 7 juli de vlinders in de tuin te tellen. Maar het blijft niet bij één weekend. Om iedereen de kans te geven om mee te doen én

om meer bruikbare cijfers te verzamelen, kan je ook de andere weekends van juli tellen. De methode blijft hetzelfde. Tel samen met je gezin, familie of vrienden gedurende een kwartier het aantal verschillende exemplaren van elke vlindersoort in je tuin, en geef je resultaten door aan Natuurpunt. Zo maak je deel uit van het grootste vlinderonderzoek in Vlaanderen en help je om de natuur in de Vlaamse tuinen mee in kaart te brengen. Meer info op www.vlindertelling.be. Daar kan je ook je resultaten doorgeven vanaf 6 juli. En kan je echt niet wachten? Je kan het hele jaar door vlinders melden via www.waarnemingen.be (registratie vereist).

Organisatie: Natuurpunt

Plantenwandeling op de 'Storoute' Moorslede

• Zaterdag 6 juli om 14 u. (16 u.)

De Storoute is een vrijliggend fietspad tussen Roeselare en Zonnebeke. Dit fietspad, in beheer van de provincie, ligt op de oude spoorwegberm tussen Roeselare en Ieper. Vroeger werden er op deze lijn bieten en stro vervoerd. Vandaag neemt Eric Cosijns ons mee om de vele planten langs deze route te bewonderen. Ondertussen genieten we van het landschap en tanken we zuurstof. Afspraak om 14 u. op de parking van domein 'De Vierkaven' in de Nettingstraat in Moorslede, vlak bij het kruispunt met de Vagevuurstraat. Een fototoestel en een loop kunnen van pas komen. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (0478/678.048).

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. Diensten-centrum Patria

Zwaluwenfietstocht in Vijfwegen Staden

• Zondag 7 juli om 14 u. (17 u.)

We fietsen op een rustig tempo zo'n 15 km voor een tocht vol zwaluwen. We gaan op zoek naar dakpannen waar er gierzwaluwen onder nestelen, bezoeken onze kolonie huiszwaluwen en brengen een bezoekje aan een stal waar de boerenzwaluwen je onderuit vliegen.

Afspraak bij het stationsgebouw van Vijfwegen, Ontmijnersstraat 1 in Westrozebeke. Breng je fiets en een verrekijker mee. Meer info bij Ivan Brueneel (0496/365.628).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

i.s.m. SLS 't West-Vlaamse Hart

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: Vijfwegen Staden

• Woensdag 10 juli om
19.30 u. (21.30 u.)

Zie artikel p. 35-37.

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 14 juli vanaf 9 u. (12 u.)

Ben je graag buiten in de natuur? Steek je graag de handen uit de mouwen of wil je meer weten over de planten en dieren in het bos? Kom dan naar Groenhove! Samen met enkele beheervrijwilligers help je om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Zowel voor wie wil bijleren over bosbeheer als zij die hun krachten willen testen is er iets te doen. In één beweging geniet je ontspannen van de natuur; doe je aan

De Grote Vlindertelling
Tel de vlinders in je tuin
www.vlindertelling.be

6-28 juli 2019

natuurpunt

activiteitenkalender

fitness, word je helemaal zen en leer je sympathieke Natuurpunter kennen. Ook al kan je maar 1 uurtje blijven, je bent van harte welkom. We zorgen voor een drankje tijdens de pauze en sluiten af met een picknick met biobeleegde boterhammen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij en een paar stevige handschoenen. Een snoeischaar en/of spade komen eventueel ook van pas. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Organisatie: NP TORHOUT

Wandeling in 'De Swal'

Koekelare

• **Zondag 14 juli om 16 u. (17.30 u.)**

In juli kunnen we nog net van de laatste lentebloeiërs en vroege zomerbloeiërs genieten.

Dit jaar stonden er trouwens verbazingwekkend veel orchideeën in bloei, met een de reden waarom we nog een extra Swalwandeling organiseren. Daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klyteput'. **Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje'

natuurwandeling: Wijnendalebos

Torhout

• **Woensdag 17 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**

Zie artikel p. 35-37.

'Ontdek-je-Plekje'

natuurwandeling: Poelkemveld

Kortemark

• **Woensdag 24 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**

Zie artikel p. 35-37.

'Ontdek-je-Plekje'

natuurwandeling: tussen

Ruidenberg en Rode Zee

Kortemark

• **Woensdag 31 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**

Zie artikel p. 35-37.

Vlinderwandeling in 'De Vierkaven'

Moorslede

• **Zaterdag 3 augustus mei**

om 14 u. (16 u.)

We maken een rustige wandeling door dit 18 hectare grote domein van het Agentschap voor Natuur en Bos om vlinders te spotten. **Afspraak op de parking van het domein in de Nettingstraat in Moorslede, vlak bij het kruispunt met de Vagevuurstraat. Laarzen of wandelschoenen, fototoestel en vlindergids kunnen van pas komen. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (0478/678.048).**

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. Dienstencentrum Patria

'Ontdek-je-Plekje'

natuurwandeling: 'Virgo Fidelis'

en het Groenhovebos

Torhout

• **Woensdag 7 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)**

Zie artikel p. 35-37.

Werkdag in 'De Kleiputten'

Roeselare

• **Zaterdag 10 augustus om 9 u.**

(16 u.)

Soms moeten we zelfs spontane natuur een handje toesteken. Na de kleiontginning ontwikkelde de kletsnatte groeve zich als een zeer gevarieerd moerasbiotoop. Om dit zo te houden en verbosiging tegen te gaan moeten we jaarlijks bijspringen. Een eerste aanzet hiertoe is het maaien van de grazige hellingen samen met een deel van de wilgen- en rietzone.

Heel veel handen zijn welkom om het maaisel en de takkenbossen af te voeren, licht snoeiwerk of hulp bij de catering. Uitdaging geven we geen kans: de dag door worden de naartaste deelnemers gelaafd. Op de middag voorzien we een picknick. Traditioneel sluiten we

af met barbecue en groentenbar.

Handschoenen en werkgerief hebben we voor iedereen. **Alleen nog een seintje van jouw kant om in te schatten welke natte en droge porties we moeten voorzien.**

Wie maar een halve dag kan komen helpen, is zeker ook welkom. **Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info en aanmelden bij Piet Desmet (0484/658.233).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• **Zondag 11 augustus vanaf 9 u. (12 u.)**

Zie familiewerkdag 14 juli.

'Ontdek-je-Plekje'

natuurwandeling: de broeken

van Esen

Diksmuide

• **Woensdag 14 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)**

Zie artikel p. 35-37.

Natuurpuntstand op 'Lokaal'

Roeselare

• **Vrijdag 16 augustus vanaf 12 u. (20 u.)**

'Lokaal' is een overdekte boerenmarkt met bar en kinderatelier. We dragen Lokaal een groot hart toe omdat dit project de korte keten, van boer tot consument, hoog in het vaandel voert én seizoensproducten promoot. Deze namiddag verzorgen wij met Natuurpunt Mandelstreek opnieuw het kinderatelier met natuur- en milieugerichte activiteiten. Daarnaast stellen wij onze werking als Natuurpuntafdeling voor. Aan onze stand verkopen we ook artikelen uit de NP-winkel, brengen onze eigen bijenhôtels en nestkastjes aan de man/vrouw, werven leden en – last but not least – verkopen taarten ten voordele van onze Vijfvegenpoel! Kom en beleef Lokaal en Natuurpunt Mandelstreek op deze bijzondere locatie.

Afspraak in de Sint-Amandskerk aan het De Coninckplein in Roeselare. Meer info op www.lokaalmarkt.be en bij Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: Lokaal bvba i.s.m. NP MANDELSTREKE

activiteitenkalender

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: Ter Heyde Diksmuide

• Woensdag 21 augustus
om 19.30 u. (21.30 u.)
Zie artikel p. 35-37.

'Ontdek-je-Plekje' natuurwandeling: 'De Swal' & zomers etentje

Koekelare

• Woensdag 28 augustus om 18.30
u. (20 u.)
& 20 u. (23 u.)
Zie artikel p. 35-37.

Vleermuizenavond in het 'Sterrebos'

Roeselare

• Zaterdag 31 augustus om 20 u.
(22.30 u.)

Heb je al eens vleermuizen zien fladderen boven het water? Mooi hé! En met een batdetector, een toestel dat via elektronische weg de ultrasone geluiden van vleermuizen omzet naar voor ons hoorbare geluiden, 'hoor' je waar de vleermuizen in het duister rondscheren. Maar er is meer: aan de hand van de verschillende ratelende geluiden uit de batdetector kan je ook herkennen welke verschillende soorten vleermuizen er in het Sterrebos vertoeven en wat ze aan het doen zijn.

Kortom: de natuurgidsen van de zoogdierenwerkgroep nemen je mee het donkere bos in, op zoek naar deze rakers. En dankzij de batdetector krijgen we ze zeker te horen en te zien. Een leuke uitstap om met het hele gezin de vakantie af te sluiten!

Afspraak op de parking van het provinciedomein in de Sterrebosdreef, net ten westen van het kruispunt met de Moorseelesteenweg. Een hoofd- of zaklamp, een muggenstick en warme kledij kunnen van pas komen. Meer info bij Michael Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

• Zondag 8 september
vanaf 9 u. (12 u.)
Zie familiewerkdag 14 juli.

Open Monumentendag: het Koekuitkasteel

Moorslede

• Zondag 8 september vanaf 10 u.
(18 u.)

Tussen de bomen van een klein maar heerlijk landschapspark vind je het 'Koekuitkasteel'. De Moorsleedse familie de Meulenaere liet hier in 1896 een eclectisch kasteeltje bouwen, uiteraard met bijbehorende conciërgewoning en kasteelhoeve. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het kasteel door de Duitsers als Rode Kruispost gebruikt, maar in 1917 werd het totaal verwoest. Alleen de conciërgewoning en de hoeve bleven gespaard. In 1929 werd het kasteel in een totaal andere stijl heropgebouwd en sinds de jaren '70 zijn het landhuis en de conciërgerie eigendom van de familie Denolf. Tijdens deze 'Open Monumentendag' krijg je uitzonderlijk de kans om dit bijzondere monument te bezoeken. **Opgelet: vooraf inschrijven noodzakelijk via contact@heemkring-moorslede.be. Afspraakplaats- en uur worden dan doorgegeven via e-mail.**

Organisatie: Heemkundige Kring Moorslede i.s.m. NP KERN DE REIGER, Cultuurraad Moorslede, Kloen & TERF

Wandeling heideveldje & Koekelarebos

Koekelare

• Zondag 8 september om 14.30 u.
(16 u.)

We verkennen het Koekelaarse heideveldje en gaan op stap in het Koekelarebos. We genieten er van bomen, paddenstoelen en de eerste tekenen van de herfst.

Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan/Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m. vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Meer info bij Leopold Dewulf (0499/155.872).

Organisatie: NATUURPUNT RUIDENBERG

Beleef de najaarstrek in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zondag 15 september om 10 u.
(11.30 u.)

Hoewel het reservaat slechts een beperkte oppervlakte heeft, vormt het een sterke aantrekkingspool voor vele doortrekkende water- en zangvogels. Als rustgebied oefent het moerasgebied een onmiskenbare magneetfunctie uit op de ruimere omgeving, zeker sinds de recente groei van het aangrenzende Bergmolenbos. Verrassingen zijn in deze periode nooit ver weg en ijsvogel en zeldzame reigersoorten horen daar ook bij. Reken daarbij de libellen-, sprinkhanen- en vlindersoorten tussen de late herfstbloei en de vele smakelijke bessen. En je weet dat deze wandeling iedereen van begin tot eind zal boeien. Twee natuurgidsen helpen je dit natuurjuweeltje te ontdekken. Iedereen welkom, ook kinderen. Bij droog weer geen laarzen nodig. **Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. SLS 't West-Vlaamse Hart

Opening nieuwe natuurfototentoonstelling in 'De Grote Zaagbek'

Oudenburg

• Zondag 15 september
om 10.30 u. (12 u.)

Vandaag opent de nieuwe tentoonstelling van bestuurslid Leopold Dewulf rond het thema 'natuurmonumenten'. De tentoonstelling is nog tot en met 8 maart gratis te bezichtigen in het bezoekerscentrum, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, op woensdagnamiddag van 14 tot 16 u. en op zondagvoormiddag van 10 tot 12 u. Meer info bij Freddy Cordy (0486/127.834).

Organisatie: NATUURFOTOGRAFEN HOGE DIJKEN

activiteitenkalender

Cursus 'Paddenstoelen voor beginners'

Torhout

· Dinsdagen 24 september & 1 oktober om 19.30 (22.30 u.), zaterdagen 28 september & 5 oktober om 9 u. (12 u.)

Tijdens deze basiscursus - voorkennis is niet vereist - maak je op een laagdrempelige en prikkelende manier kennis met de wondere wereld van de paddenstoelenwereld.

Op dinsdagavond verzorgt Hans Vermeulen van Natuurpunt CVN de theorielessen. Vreemde namen als Amaniet, Mycena en Vezelkop onthullen hun geheim. Bouw, leefwijze, voortplanting en eetbaarheid of giftigheid komen aan bod. We verkennen alle groepen zwammen die onze natuur rijk is; je leert veel voorkomende soorten herkennen en krijgt een leidraad die je wegwijs maakt in hun enorme diversiteit.

Op zaterdag gaan we met plaatselijke gidsen op verkenning in de streek. Wie weet wat we allemaal vinden?

Inschrijven via de site van Natuurpunt (zoektermen 'paddenstoelen beginners Torhout'). Meer info bij Peter Lemmens (051/700.695).

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN i.s.m. NP CVN

Controle slaapmuizenkasten

Ploegsteert

· Zaterdag 28 september om 8 u. (18 u.)

Ben je gebeten door zoogdieren? Sluit dan aan bij de naarscontrole van de slaapmuizenkasten in Ploegsteert. Een unieke kans om eikelmuisen en hun sporen te zien. Wie geïnteresseerd is om mee te gaan, kan contact opnemen met Geert Carette (geert.carette@skynet.be of 0484/183.761). Je kan zowel een hele als een halve dag aansluiten.

Organisatie: Lys Nature, Natuurpunt Poperinge & NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

Trektellen op de Heihoek

Lichtervelde

· Zondag 6 oktober vanaf 8.30 u. (12 u.)

Vogeltrek houdt de mensen al eeuwen bezig en het is niet verwonderlijk dat er grote interesse is om dit natuurfenomeen ook in eigen streek te bewonderen. Een hele mooie trektelpost in 't West-Vlaamse hart vind je bij de Huwynsbossen in Lichtervelde.

Een trektelpost is een plaats die vogelkijkers hebben uitgekozen om overtrekkende vogels te observeren en te tellen. Deze telposten liggen op een plaats waar veel trekvogels passeren en waar je tegelijkertijd een weids zicht hebt. Van op trektelpost 'Heihoek' kan je bij helder weer zelfs de kerktorens van Brugge zien. Natuurpunt Mandelstreek en de trektellers van de Heihoek stellen er vandaag hun fototoestellen, telescopen en verrekijkers op. Jij kan ook een kijkje komen nemen door telescoop of verrekijker en trekvogels tellen. De mensen van Natuurpunt leren je graag de knepen van het vak. Loop gerust eens langs tussen 8.30 en 12 uur.

Parkeren kan op de parking van de Huwynsbossen (Beverenstraat Lichtervelde, schuin tegenover huisnummer 88). Van daaruit volg je de pijltjes naar de trektelpost. Inschrijven hoeft niet. Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233) en op www.eurobird-watch.eu.

Organisatie: NP MANDELSTREEK

Paddenstoelenwandeling in de Maskobossen

· Zondag 6 oktober om 9 u. (12 u.)

Paddenstoelen: ze blijven een speciale aantrekkingskracht uitoefenen op mensen. De talrijke verhalen spreken voor zich en dan hebben we het nog niet over dé vraag gehad: zijn ze eetbaar? We gaan de amanieten, boleten en bovisten ditmaal opzoeken in de Maskobossen in Jabbeke, een parel van een bosgebied dat eigendom is en beheerd wordt door onze vrienden van Natuurpunt Jabbeke.

Afspraak om 9 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg voor carpooling of

om 9.15 u. op de parking van het nieuwe kerkhof in Jabbeke (ten westen van de Aartrijksesteenweg, ongeveer 1 km ten zuiden van het centrum van Jabbeke). Meer info bij Koenraad Blontrock (0495 /240 899).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN

'Repair Café' met Torhout Content Torhout

· Zaterdag 12 oktober vanaf 13.30 u. (17 u.)

Torhout Content organiseert samen met Femma Torhout, Natuurpunt Torhout en Netwerk Bewust Verbruiken opnieuw een 'Repair Café'. Handige Harry's en Henriëttes staan er klaar om, **samen met jou**, je kapotte spullen te herstellen. En dat kan van alles zijn: een fiets, een botte kettingzaag, een elektrisch toestel dat niet meer naar behoren werkt (zelfs een computer!), een beschadigd juweel of een kledingstuk met een gaatje erin.

Afspraak in 't Bourgondisch Hof (Ganzevijverstraat 4, Torhout). Vooraf inschrijven hoeft niet, maar is wel handig zodat we het nodige materiaal kunnen voorzien. Stuur een mail naar rdebailie@gmail.com of bel 0484/481.547. Herstellingen zijn gratis; enkel voor eventuele wisselstukken moet je betalen. Een vrije bijdrage voor de werking van het 'Repair Café' is steeds welkom. Meer info op www.torhoutcontent.be of www.repaircafe.org.

Organisatie: Torhout Content i.s.m. Femma Torhout, NP TORHOUT & Netwerk Bewust Verbruiken

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

· Zondag 13 oktober vanaf 9 u. (12 u.)

Zie familiewerkdag 14 juli.

'Dag van de Trage Weg' Vlaanderen

· Zaterdag 19 & zondag 20 oktober

Elk jaar in de herfst vindt de 'Dag van de Trage Weg' plaats. Duzenden buitenmensen, fietsers, kinderen, ruiters en wandelaars trekken dan paden en wegjes op. Van de Westhoek tot in het Maasland, in het groen en in de stad, langs authentieke landwegen

activiteitenkalender

en nieuwe tracés. De 'Dag van de Trage Weg' is hét uithangbord voor aangename en veilige trage wegen in ons land. **Meer info? Kijk dan op www.tragewegen.be/dtw2019.**

Organisatie: Trage Wegen vzw

'Dag van de Trage Weg': op ontdekking in de omgeving van het Groenhovebos

Torhout

• Zaterdag 19 oktober om 14 u.
(16.30 u.)

De 'Dag van de Trage Weg' moedigt gemeenten aan om verwaarloosde wegen te herstellen. Dit jaar gaan we opnieuw op verkenning in en rond het Groenhovebos. Een sprookje maakt het ook aantrekkelijk voor kinderen vanaf 4 jaar en voor alle deelnemers jonger dan 16 voorzien we een doe-activiteit. Na de wandeling bieden we je nog een drankje aan. **Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout) voor een wandeling van zo'n 4 km, onderbroken door enkele rustpauzes. Op verschillende plaatsen kan je een doorsteek nemen. Deelname is gratis. Toegankelijk voor kinderwagens en rolwagens met grote wielen. Meer info bij Roney Debaillie (050/214.574).**

Organisatie: NP TORHOUT i.s.m. Stad Torhout

Herfstwandeling 'Ruimte Diksmuide': van Pervijze naar Stuveljes door de polders

Diksmuide

• Zondag 20 oktober om 13.45 u.
(17 u.)

Op deze 'Dag van de Trage Weg' vertrekken we bij de kerk van Pervijze. Via het Woonerf 'Ten Berle' komen we op de Frontzate. We passeren het vroegere station van Pervijze en stappen wat verder over de Grote Beverdijk. Langs de Frontzate valt heel wat te vertellen. We vinden er een boeiende flora. Via een aftakking van de Viconiastraat bereiken we de Reigersvliet en via een nog maar pas aangelegd brugje betreden we natuurgebied 'De Kleiputten'. Ook hier valt heel wat te beleven. Via de Kasteelhoevestraat bereiken

we ten slotte de Sint-Pieterskerk van Stuivekenskerke. Vlak ervoor treffen we het supergezellige cafeetje 'In De Vicogne'. Van daar ergens voeren we de bestuurders terug naar hun auto's in Pervijze.

Afspraak om 13.45 u. bij het station van Diksmuide (Bortierlaan) voor carpooling of om 14 u. bij de parochiekerk Sint-Niklaas en Sint-Katharina van Pervijze (Schoorbakkestraat z. nr., Diksmuide). Bijdrage: € 2 per persoon of € 5 per gezin, eventueel ook een ticket voor de belbus. Meer info bij Jozef Dumoulin (051/500.866 of ruimte.diksmuide@proximus.be).

Organisatie: RUIMTE DIKSMUIDE

Vooraankondiging: Infosessie 'schenkingen en legaten'

Oudenburg

• Donderdag 7 november
om 10.30 u. (12 u.) & 14 u.
(15.30 u.)

Door een testament op te maken, kan je jouw nalatenschap geven aan een goed doel zoals Natuurpunt. Met die inkomsten kan Natuurpunt nog meer natuur beschermen. Er bestaan verschillende formules. Ken je bijvoorbeeld het duolegaat? Een manier om iets na te laten aan het goede doel zonder je erfgenamen (familie of vrienden) ook maar iets te kort te doen. Zij erven

immers belastingvrij en moeten geen torenhoge successierechten betalen. **Afspraak in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info in het oktobernummer van 'de knotwilg'.**

Organisatie: NP GISTEL-oudenBurg & HOGE DIJKEN

Vooraankondiging: voordracht door Dirk Draulans

Oudenburg

• Zaterdagavond 30 november.

Meer info in de volgende
'knotwilg'.

Organisatie: NP GISTEL-oudenBurg & HOGE DIJKEN

Wie in Roeselare of Torhout woont en het financieel moeilijk heeft, kan korting krijgen op het lidgeld van Natuurpunt en op deelname aan betalende activiteiten. Met een Roeselaarse vrijetijdspas krijg je 50% korting, met het Torhoutse sociaal tarief 75 %. Meer info bij de bevoegde diensten in Roeselare (vrijetijd@roeselare.be of 051/262.400) of Torhout (sociaal. huis@torhout.be of 050/221.233).

GEZOCHT NATUURBEHEERDER

ambiance - buitenwerk - sfeer - team

**Wil je helpen om van het Groenhovebos een
mooiere en natuurrijkere plek te maken?
Zin om je te ontspannen in de natuur?**

Taakomschrijving: Je maakt deel uit van het beheerteam van Groenhove. Dat gaat een tweetal halve dagen per maand aan de slag in het bos. We verwijderen sierplanten als laurierkers, lijsterbesspirea en Pontische rododendron. We maaien het heideveldje en onze wandelpaden. We breken afsluitingen en weekendhuisjes af. Technische vaardigheden zijn een pluspunt, maar geen noodzaak. Als de 'goesting' er maar is.

Wij bieden: Als natuurbeheerder kan je rekenen op gezonde arbeid in frisse buitenlucht met aangepast werkmateriaal in een gezellige en ongedwongen sfeer. Een hapje en een drankje, maar ook veiligheidskledij en verzekering, zijn geregeld.

Meer info: Roney Debaillie (0484/481.547 of rdebaillie@gmail.com).

JNM ROESELARE

JNM, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, is een jeugdbeweging voor iedereen van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en ook zijn schouders niet ophaalt voor het milieu!

Samen trekken we het hele jaar door de mooiste natuurgebieden en laten we ons betoveren door de zotste waarnemingen. We nemen zelf een zaag of schop in de hand en maken ruimte voor natuur. Bovendien gaan we op een duurzame en milieuvriendelijke manier door het leven en proberen we anderen daar ook warm voor te maken. En tijdens de zomermaanden genieten we samen van de natuur op één van de veertig kampen in binnen- en buitenland!

**ONS STARTWEEKEND VINDT PLAATS
VAN 20 TOT 22 SEPTEMBER! MEER
INFO OP WWW.JNM.BE/ROESELARE.**

Contactpersoon:
Antoon Verkinderen
antoon@verkinderen.info
0489 41 91 35

LIKE ZEKER OOK ONZE FACEBOOKPAGINA
OM OP DE HOOGTE TE BLIJVEN!

**EERSTE JAAR
SLECHTS 5 EURO
LIDGELD!**

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

**FINTRO KANTOOR
MAERTENS**

BANK & VERZEKERINGEN

FSMA 102761 cB - 107890 A

Oostendestraat 1
8820 TORHOUT
TEL 050 21 15 11
FAX 050 21 61 93
fintro-torhout@fintro.be

www.kantoormaertens.be

**Uit sympathie
Joost Desmet**

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wil: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktstraat 26
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

Alle drukwerk
van ontwerp tot levering
Kopie's // Stempels // Belettering //
Relatiegeschenken // Kledij

Bij vermelding de knotwilg
ontvang je
**10%
korting**
op je bestelling*

0495 78 94 74
info@gitsdal.be
Gitsbergstraat 94A
Hoogdele-Gits

**GITS
DAL**
PRINTS &
PRESENTS

*1x 10% korting per klant

BANDEN VANDEWALLE

**Al meer dan 30 jaar
uw bandenspecialist!**

**Voor alle auto-, vrachtwagen-
& landbouwbanden**

Tel. 051 70 33 68
www.bandenvandewalle.be
Sint-Jansstraat 161 - Staden
Ma-vrij: van 8 tot 12 & 13 tot 18 uur
Zat: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin!
In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit
méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15 - www.vanraes.be

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1 - 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet"
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0) 486 021 249

biovita

DE ANDERE SUPERMARKT

BIOLOGISCHE VOEDING - DIETVOEDING
BIO-NATUURLAGERIJ & TRAITEUR
VOEDINGSSUPPLEMENTEN - RAW & SUPERFOOD
EDUCATIEF SPEELGOED - BOEKEN - GEZELSCHAPSSPELLEN

Torhoutsesteenweg 179 - St-Andries Brugge - 050/395474
Maalbe steenweg 299 - St-Kruis Brugge - 050/545420
Meensesteenweg 51 - Roeselare - 051/432020
www.biovitashop.be

Houthandel Carpentier

Gitsbergstraat 53
8830 Hoogdele-Gits

Tel. 051 20 20 04 - Fax 051 24 59 52

Energie in tijden van klimaatopwarming

Laten we eerlijk zijn: we zitten met een energieprobleem. De Vlaamse economie en bij uitbreiding de wereldeconomie slorpen gigantische hoeveelheden energie op, elk jaar nog meer dan het jaar ervoor. Dat energieverbruik heeft een nefaste invloed op klimaat en milieu, onder andere door de uitstoot van CO₂, NO_x (stikstofoxiden), SO₂ (zwaveldioxyde) en de inname van ruimte. In ons versnipperde Vlaamse landschap komen klimaat en milieu soms zelfs loodrecht tegenover elkaar te staan. Bijvoorbeeld in discussies over zonnepanelen op land of op water. Of in discussies over windmolens in bossen of vogeltrekgebieden.

Iedereen is het erover eens dat we de invloed van ons energieverbruik op klimaat en milieu drastisch moeten terugdringen om onze planeet leefbaar te houden. Alleen is men het er niet volledig over eens hoe dat dan wel moet.

Laat ons eerst even een kijkje nemen naar wat er nu eigenlijk verstaan wordt onder 'energieverbruik'. Al te vaak wordt energie immers verengd tot elektriciteit. Terwijl de ganse elektriciteitsproductie in Europa in werkelijkheid maar 20% van het totale energieverbruik bedraagt. Warmte en koeling van ruimtes en (pro-

In ons versnipperde landschap komen klimaat en milieu soms loodrecht tegenover elkaar te staan, zoals in de discussies over windmolens. Deze exemplaren staan in het Roeselaarse havengebied. Foto: Peter Lemmens.

ces)water zijn hier de grote slokop met 49%. De andere 31% mag op het conto van transport geschreven worden.

Dat brengt ons al meteen tot de eerste ietwat ongemakkelijke conclusie dat een passiehuus op het platteland met 1 of 2 wagens voor de deur misschien wel meer energie verbruikt dan een matig geïsoleerde rijwoning in de stad met hoogstens een elektrische fiets in de gang.

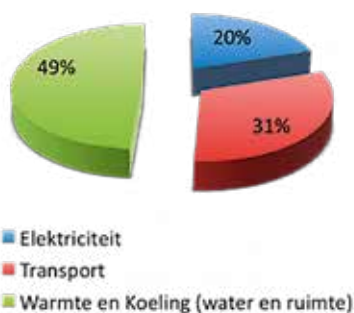
De impact van mobiliteit krijgt geheel terecht steeds meer aandacht, maar het blijft voor veel mensen moeilijk om de juiste beslissing te maken wanneer ze zich moeten verplaatsen van A naar B. Zo is het inderdaad beter om met de auto op vakantie te gaan naar het zuiden van Frankrijk, dan met het vliegtuig. Tenminste als je met 4 personen in die wagen zit. Als je echter alleen in die wagen zit was je beter met het vliegtuig geweest. Nog veel beter was

je natuurlijk gewoon met de trein geweest. Alleen wringt daar dan weer het kostenplaatje. Laat ons hopen dat een nieuwe regering daar snel verandering in kan brengen.

Voor korte afstanden is de (elektrische) fiets uiteraard het vervoermiddel bij uitstek. De Nederlandse organisatie Milieu Centraal berekende dat de CO₂-uitstoot van een elektrische fiets ongeveer 14 keer lager ligt dan die van een elektrische auto en ongeveer 44 keer lager dan die van een benzine- of dieselwagen.

Als we dan even naar die grootste brok energieverbruik, warmte en koeling, gaan kijken, dan zit daar natuurlijk een groot stuk industriële warmte en koeling in. Het verbruik om onze eigen woning te verwarmen is echter ook niet te verwaarlozen. Zo verbruikt de gemiddelde Vlaamse woning zo'n 23.000 kWh voor verwarming (meestal aard-

Energieverbruik in Europa

gas) tegenover zo'n 3.500 kWh elektriciteit. Het loont dus zeker de moeite om dat verbruik voor verwarming naar beneden te halen.

Dat kan door je dak of zoldervloer te isoleren, je spouwmuren te isoleren of je muren langs buiten in te pakken met isolatie, enkele beglazing te vervangen door hoogrendementsbeglazing of 3-voudige beglazing, en je vloer of kelderplafond te isoleren. Ook op vlak van verwarmingstechnieken is er in veel woningen nog ruimte voor verbetering. Oude stookolie- of aardgasketels kan je vervangen door een efficiëntere gas-condensatieketel, of nog beter, ineens door een warmtepomp.

Houd er wel rekening mee dat er twee belangrijke voorwaarden zijn om je woning op een efficiënte manier met een warmtepomp te verwarmen. Ten eerste moet je woning verwarmd kunnen worden op lage temperatuur, in het ideale geval betekent dit vloerverwarming. Daarnaast is het ook belangrijk dat de woning toch redelijk goed geïsoleerd is, zodat je het voldoende warm krijgt met je vloerverwarming. Mensen die hier graag meer informatie of advies over krijgen, kunnen terecht bij het West-Vlaams centrum voor duurzaam bouwen en wonen, een initiatief van provincie West-Vlaanderen. Via www.acasus.be kan je gratis advies krijgen via e-mail of telefoon, of kan je een aanvraag doen om een expert bij jou thuis langs te laten komen, zodat die alle mogelijkheden voor jouw woning op een rijtje kan zetten.

Elektriciteit mag dan maar 20% van het Europese energieverbruik bedragen, het is duidelijk dat dit percentage in de toekomst alleen maar zal toenemen. Grote delen van die andere sectoren (transport en warmte) worden steeds meer geëlektrificeerd. Als het op CO₂-uitstoot aankomt heeft elektriciteit het grote voordeel dat er courante manieren zijn om elektriciteit op te wekken die weinig tot geen CO₂ uitstoten. Denk aan kernenergie, windenergie en zonnepanelen.

Ja, zonnepanelen zijn nog steeds rendabel. Een kwalitatieve installatie die je vandaag laat plaatsen verdient je terug in minder dan 10 jaar. Foto: Peter Hantson.

Kernenergie heeft het nadeel dat het hoog toxisch afval creëert en een ramp met een kerncentrale enorm verstrekende gevolgen heeft. Los van deze discussie is het ook een zeer dure manier om energie op te wekken. In België valt dat wel mee omdat onze kerncentrales zijn afgeschreven op boekhoudkundig vlak, helaas ook op technisch vlak. Nieuwe kerncentrales produceren energie die een pak duurder is in vergelijking met bijvoorbeeld windmolens of zonnepanelen. Het is duidelijk dat windmolens en zonnepanelen een belangrijk onderdeel vormen van de energietransitie waar we voor staan.

Maar het is toch onmogelijk om al onze energie op te wekken met windmolens en zonnepanelen, hoor ik u zeggen? Het is niet evident, maar wel mogelijk. Van alle Vlaamse daken die geschikt zijn voor zonnepanelen zijn er momenteel maar zo'n 5% waar ook daadwerkelijk zonnepanelen op liggen. Als we het volledige potentieel zouden benutten, zouden we daarmee tot 2/3 van onze totale elektriciteitsconsumptie kunnen dekken. Niet slecht toch! Uiteraard moeten er oplossingen gevonden worden om het verbruik beter af te stemmen op de periodes waarop de zon het meest schijnt. De technologische oplossingen hiervoor

zijn grotendeels voorhanden (verschillende vormen van opslag, sturing van verbruik, koppeling van verschillende sectoren via warmtenetten, warmtepompen, warmte-krachtkoppeling, waterstof, ...).

Is dit nog rendabel, die zonnepanelen zonder subsidies en met prosumentarief? En wat met die slimme meters? Het antwoord op de eerste vraag is heel eenvoudig: ja. Een kwalitatieve installatie die vandaag geplaatst wordt laat zich terugverdienen in minder dan 10 jaar. Een kleine rekensom: het gemiddelde gezin verbruikt zo'n 3.500 kWh elektriciteit en betaalt daarvoor zo'n 980 euro op jaarbasis (aan 0,28 €/kWh). Een installatie zonnepanelen om dit volledige verbruik te compenseren kost vandaag zo'n 5.000 euro. Bij een omvormer met een vermogen van 3 kW betaal je als prosumant zo'n 300 euro per jaar voor het gebruik van het net. Het netto voordeel komt daarmee op $980 - 300 = 680$ euro per jaar. Deze installatie is dus terugverdiend op een goeie 7 jaar ($€ 5.000 / € 680$).

Wie nog dit jaar zonnepanelen legt zal nog voor 15 jaar lang van het principe van de terugdraaiende teller kun-

nen blijven genieten, ook al wordt er in die periode bij u thuis een slimme meter geïnstalleerd. Althans als het van de Vlaamse regering afhangt. De Vlaamse energieregulator VREG houdt er immers een andere mening op na. Het is vandaag dus helaas niet 100% duidelijk of die 15 jaar effectief gegarandeerd is.

Na die periode van 15 jaar (of wanneer de VREG zijn slag thuis haalt) zal men de rechtstreeks verbruikte stroom uiteraard nog steeds gratis krijgen, maar voor de stroom die op zonnige momenten op het net geïnjecteerd wordt en er later op minder zonnige momenten terug afgehaald wordt, zal men een net-

vergoeding moeten betalen. Het zal hierbij dus vooral zaak zijn om je verbruik zoveel mogelijk te koppelen aan de opbrengst van je zonnepanelen. Tenzij je het bioritme van de uilen volgt, zou dit nieuwe systeem in principe weinig verschil mogen maken qua financiële opbrengst.

Windmolens ten slotte zijn vaak een bron van discussie. Iedereen is voorstander, zolang ze maar niet te dicht bij hun huis komen te staan. De plannen liggen op tafel om windmolens te bouwen op alle plaatsen in de Belgische Noordzee die daar enigszins geschikt voor zijn. Ongeveer de helft daarvan is al gerealiseerd of in aanbouw. Helaas zal dat niet voldoende zijn om onze grote elektriciteits-honger te stillen; ook op land zullen er nog heel wat molens moeten bijkomen.

Energiecoöperaties zoals BeauVent slagen erin om een deel van de weerstand tegen windmolens te verzachten. Dat doen zij door de plaatselijke bevolking erbij te betrekken. Zij laten hen mee investeren in de windmolens zodat ze daar ook de financiële vruchten van plukken. Maar er is meer nodig. Het steekt nog veel mensen de ogen uit dat de eigenaar van de grond met de grootste vetpot gaat lopen, terwijl de buurtbewoners achter blijven met de lasten. Gelukkig blijven die lasten in woongebieden vrij beperkt dankzij de VLAREM-wetgeving, maar ze zijn er wel. Er ligt dus nog een politieke uitdaging op tafel om daar iets aan te veranderen.

De technologische oplossingen om de energietransitie te realiseren zijn dus grotendeels voorhanden. Ondertussen beseffen wij als Natuurpunters natuurlijk al veel langer dat dat allemaal maar weinig zoden aan de dijk brengt, als er niet ook dringend werk wordt gemaakt van meer robuuste natuur in Vlaanderen. Het werk dat we daar met zijn allen voor verrichten is dus minstens even waardevol.

Laurens Gysels

Nieuwbouw & verbouwingen Carports & bijgebouwen - Terrassen & opritten

DBO POPELIER

**DUURZAME
BOUW- EN
OMGEVINGSWERKEN**

UITVOERING & ADVIES

Lakenstraat 58 - 8800 Roeselare
0472 38 12 75 - info@dbo-popelier.be
www.dbo-popelier.be

Renewi geeft uw afval weer energie!

Renewi Belgium nv

Regenbeekstraat 7C - Roeselare

Tel. 051 23 20 11 - www.renewi.be

ZORG VOOR DE NATUUR PLAATS EEN FIJNSTOFFILTER

FIJNSTOFFILTER - POLVO (OEKOTUBE)

Broucke investeert voor een betere luchtkwaliteit in België. Door de fijnstoffilter van Oekotube kunnen we 95% van het fijnstof uit de rook filteren via ionisatie. Ontdek waarom een Polvo fijnstoffilter van Oekotube een must is voor uw haard.

HOE WERKT DE FIJNSTOFFILTER?

De Polvo fijnstoffilter (Oekotube) werkt op basis van ionisatie. Een elektrode in het rookkanaal, die verbonden is met het Oekotube-toestel, zorgt door middel van een elektronisch, magnetisch veld ervoor dat alle fijnstofdeeltjes tegen het rookkanaal gefixeerd worden. Zelfs de kleinste deeltjes (PM1) worden uit de rook gehaald.

- Het verbruik van dit Polvo fijnstoffiltertoestel is verwaarloosbaar: 30 W bij gebruik en 1 W in de stand-by fase.
- Via dit fantastisch toestel worden er 95% van de fijnstofdeeltjes uit de houtrook gehaald.

VOORDELEN POLVO FIJNSTOFFILTER (OEKOTUBE)

De Polvo fijnstoffilter, beter bekend onder de naam Oekotube, heeft veel voordelen in vergelijking met standaard fijnstoffilters:

- Het creëert geen trekvermindering voor uw schouw, want het enige dat zich in uw rookkanaal bevindt is een elektrode van 1,6 m.
- Het filtert fijnstof efficiënter dan goedkopere fijnstoffilters. Met de Polvo / Oekotube filter zal 95% van de fijnstofdeeltjes uit uw rook verdwijnen.
- Gemakkelijk in onderhoud. De schoorsteenborstel kan gemakkelijk de elektrode aan de kant duwen zodat uw rookkanaal perfect kan gekuist worden.
- Weinig verbruik: 30 W wanneer de fijnstoffilter werkt en 1 W in de stand-by fase is. Het toestel zal bij detectie van warmte automatisch aanschakelen.
- De filter kan worden gebruikt voor een toestel tot 40 kW.
- Er zijn geen structurele veranderingen nodig in uw woning. Onze Polvo fijnstoffilter kan bovenop uw schouw geplaatst worden.
- Alle fijnstofdeeltjes worden gefilterd, zelfs de kleinste PM1-deeltjes.

Neem
contact op
voor
meer info

BROUCKE
Tulikivi & KachelCenter

Roeselarestraat 92 | 8600 Esen | 0495 680 962
Meulebeeksesteenweg 12 | 8700 Tielt | 051 438 252

www.broucke.be

Boswachter Jeremy Demey: 'Mijn job is mijn leven'.

Zo'n twee jaar geleden werd er een nieuwe boswachter verantwoordelijk voor het beheer van 'De Hoge Dijken'. Jeremy Demey, zo heet de man, liet er geen gras over groeien. Op twee jaar tijd is er heel wat veranderd in het domein. Hoog tijd dus om eens nader kennis te maken.

Jeremy, wat is de officiële naam van je functie?

Boswachter.

Langs de Groene 62, de fietsas, zag ik onlangs een groen autootje met daarop 'veldwachter'. Ze hielden er een bromfietser tegen. Wat is het verschil tussen een veldwachter en een boswachter?

Veldwachters zijn de 'natuurinspectie' van de provincie, en de Groene 62 is van de provincie. Ikzelf ben boswachter voor

de Vlaamse overheid, bij Natuur en Bos. De boswachter staat in de eerste plaats in voor het beheer van de eigen terreinen van Natuur en Bos. Ik werk mee aan de uitwerking van beheerplannen en zorg voor een correcte uitvoering ervan, zodat alle functies die onze gebieden vervullen in evenwicht zijn: zowel de ecologische, economische als sociale functies.

Jij werkt voor Natuur en Bos. Is dat 'Waters en Bossen' van vroeger?

Inderdaad. Natuur en Bos is in 2006 ontstaan en is het agentschap dat zorg draagt voor de voorbereiding en de uitvoering van het natuur- en bosbeleid in Vlaanderen.

Voor welke gebieden ben je verantwoordelijk?

Mijn ambtsgebied omvat de natuurgebieden die liggen in Bredene, De Haan,

Gistel, Jabbeke, Oostende, Oudenburg en Zuienkerke. Dat zijn de gemeenten waar ik werk. Daar liggen natuurgebieden als D'Heye, Hoge Dijken, Kwetshage, Meetkerkse Moeren, Oostends krekengebied, Paddegat, 't Pompje, Schobbejak, Vaartdijk Zuid en de duinbossen en het poldergebied van De Haan. Ik heb ook ongeveer 500 hectare grasland in beheer. Daar worden vaak gebruiksovereenkomsten met landbouwers voor afgesloten en daarop houd ik ook toezicht.

Je hebt dus niets te zeggen in de natuurgebieden van Natuurpunt, bijvoorbeeld de Bourgognepolder?

Neen, dat klopt, maar dat wil niet zeggen dat we niet kunnen samenwerken natuurlijk. We werken momenteel bijvoorbeeld aan een beheerplan voor de Hoge Dijken en de mensen van Natuurpunt worden hierbij betrokken.

Boswachter Jeremy, links, bij de opbouw van een van de nieuwe schuilhutten. Foto: Luc Simoen.
 In de verte een van de nieuwe schuilhutten, die je een prachtig zicht geven op de 'Roksempuut'. Foto: Freddy Cordy.

Volgde je een cursus voor boswachter?

Inderdaad, ik volgde een cursus natuurmanagement. Dat is de moderne versie van de vroegere opleiding 'bosbouw-bekwaamheid'. Deze cursus wordt georganiseerd door vormingsinstelling 'In-verde'. De cursus natuurmanagement bereidt eigenlijk voor op een drietal functies, met name boswachter, natuurinspecteur en beleidsadviseur. Elk van deze functies heeft een specifiek takenpakket waar het tweede deel van de cursus Natuurmanagement je helemaal op voorbereidt.

Het eerste deel zorgt er dan weer voor dat je een brede basis ontwikkelt. Ik werk sinds 2001 voor Natuur en Bos, eerst als natuurarbeider, maar zocht na verloop van jaren een nieuwe uitdaging. De taken van boswachter spraken me zo hard aan dat ik aan de opleiding begon. Sinds twee jaar ben ik boswachter. Ik heb het grote geluk gehad boswachter te kunnen worden in de gebieden waar ik gewerkt heb als natuurarbeider. Ik doe dat sinds 2 jaar. Ik ben dus nog een 'groentje', ook al ben ik 41.

Boswachter als late roeping?

Aan mijn 35 dacht ik: ik wil iets anders. Eerst heb ik dan nog moeten wachten op de start van een nieuwe cursus.

Wat houdt je werk concreet in?

Globaal genomen ben ik twee dagen per week bezig met administratie, advies, vergaderingen, ... Ongeveer drie dagen ben ik op het terrein. Als boswachter houden wij toezicht op het beheer van onze eigen terreinen. Dat wil zeggen dat we regelmatig het beheer bespreken en de evoluties van de terreinen nauwlettend opvolgen, monitoren zoals dat heet. We bespreken welke werken er moeten gebeuren, zodat we tegemoetkomen aan de doelstellingen die in de beheerplannen vastgelegd zijn.

Als boswachter hebben wij ook een sociale taak. We treden eigenlijk op als ambassadeur van onze natuur. We houden zo veel mogelijk contact met de bezoekers en gebruikers van de natuurgebieden. Soms moeten we ook wel eens optreden, als bepaalde regels niet geres-

pecteerd worden, maar je kan natuurlijk niet overal tegelijk zijn.

Zo heb ik aan de Zoutekreek, tijdens het broedseizoen, ooit eens een fotograaf uit het riet moeten halen. Wij mogen net als de politie mensen aanmanen of bekeuren als we inbreuken vaststellen. Tot nu toe had ik enkel met verbale agressie te maken. In de Hoge Dijken soms met vissers die van overal op karper vissen, ook van op plaatsen waar het niet mag. Het heeft toch heel wat moeite gekost om dat te regelen. Men mag vissen van op de vispontons, maar niet aan de zwa-luwenwand. Verder zijn er vooral problemen met loslopende honden.

De orde handhaven moet je helemaal op je eentje doen?

Ik sta meestal alleen op het terrein. Alle boswachters doen ook weekenddiensten. In het weekend ga je soms samen met een collega naar een gebied waar er bijvoorbeeld problemen zijn met bepaalde recreanten die de afspraken niet respecteren. Dan gaan we daar gericht met zijn tweeën naartoe. Soms doen wij ook 's nachts controles, met nachtkijkers, tegen stroperij. Als men vist waar het niet mag, is dat ook stropen. Als boswachter moet je dus ook communicatief vaardig zijn, want de mensen zijn mondiger geworden.

Agressiever?

Soms is dat eens het geval, maar dan komt het erop aan om de juiste toon te vinden om mensen aan te spreken of om te zoeken naar manieren om een bepaalde situatie op te lossen. Dat is niet altijd even makkelijk. Loslopende honden zijn zo'n voorbeeld. Ik begrijp dat mensen hun hond eens willen laten loslopen. Natuur en Bos probeert daar iets voor te doen en legt op meerdere plaatsen hondenlosloopzones aan. Communicatie is een zeer belangrijk onderdeel van mijn werk: mensen aanspreken en zo goed mogelijk omgaan met hun reactie.

Zie je evolutie in de natuurbescherming?

Een positieve evolutie is de uitbreiding van beschermde natuurgebieden, en ook de manier van bescherming. Verder is er

een evolutie in het recreatieve. Mensen willen meer in de natuur zijn: wandelen, fietsen, ... De vraag naar openstelling van en recreatie in natuurgebieden is groot, omdat er niet overal veel groene open ruimte is. De lijn tussen recreatie en natuurbeheer is soms dun, zoals in de Duinbossen bijvoorbeeld. Soms moet je wikken en wegen wat het beste is, en dan moet je de keuzes die gemaakt worden ook communiceren. Natuur moet toegankelijk zijn voor bezoekers, maar niet alle natuur moet toegankelijk zijn. In het beheerplan leggen we vast wat waar mogelijk is. Als beheerder moeten we dit in goede banen leiden. Een beheerplan wordt opgesteld in samenwerking met specialisten, maar als boswachter heb ik inspraak.

Je hebt een drukke baan.

Ik heb een 38-urige werkweek, maar aangezien bezig zijn in en voor de natuur mijn passie is, worden dat er veel meer. Ook in mijn vrije tijd neemt natuur een belangrijke rol in. Ik kijk al vogels vanaf mijn jeugd. Met een boekje van Guido Burggrave ben ik op mijn eentje begonnen. Later bestudeerde ik ook planten en vlinders. Mijn vader was visser. Hij stimuleerde mijn natuurliefde. Heel mijn slaapkamer stond vol terraria. En die liefde en dat respect voor de natuur probeer ik ook verder over te brengen.

Je doet ook iets met North Sea Pelagics?

Dat staat los van mijn werk bij Natuur en Bos. 14 jaar geleden vroeg Johan Buckens, mijn beste maat, me mee op zee om te vissen. Ik ging mee om vogels te kijken. Op terugweg zwom een tui-melaar mee met de boot. Dat gaf zo'n fantastisch gevoel. Zeezoogdieren zijn mijn grote liefde. Met North Sea Pelagics gaan we drie keer per jaar 40 km op zee om onder meer bruinvissen, dolfijnen en jan-van-gents te spotten.

Heb je in je gebieden soms originele waarnemingen?

In november zag ik in Meetkerke een zeearend. Een mooie ervaring is ook het grote broedsucces in 't Pompje. Roerdomp, tureluur, wintertaling, ... In 't Pompje wordt grondig gewerkt aan

het verbeteren en verruimen van zilte graslanden, ter compensatie van Zeebrugge. De Vlaamse Landmaatschappij richt het gebied in, Natuur en Bos krijgt daarna het beheer. Vooral in de polders van Klemskerke en Vlissegem zijn er veel zilte graslanden. Daar wordt afgegraven en onder water gezet. In de polders zijn we met de weidevogels op goede weg.

Hoe zie je jouw beroep evolueren?

De boswachter zal blijven bestaan, maar hoe dit gaat evolueren is moeilijk te voorspellen. De overheid wil afslanken. Ik doe nu het werk van 2 boswachters vroeger.

Gaat de natuur in Vlaanderen erop vooruit?

Gaat de natuur vooruit? De kwaliteit kan natuurlijk altijd beter. Er is te weinig buffer rond de natuur. Alles draait rond niches. Elk wezen heeft zijn eigen niche. Dus is er een grote biodiversiteit nodig om meer soortenrijkdom creëren. We doen bijvoorbeeld aan sinusbeheer: elk jaar maaien volgens een ander patroon, zodat alles toch één keer per vijf jaar wordt gemaaid. Probleem is ook dat er veel geïsoleerde natuureilanden zijn, zonder corridors tussen. En net die verbindingen zijn erg belangrijk voor de natuur.

In Zeeuws-Vlaanderen zie ik veel ruimte en natuur. In Vlaanderen heeft men dit niet meer.

Dit heeft te maken met de vroegere houding tegenover natuur. Veel is gebeurd door onwetendheid. Het liep hier en daar fout in de ruimtelijke ordening. Zo is er rond de Hoge Dijken veel dichtgebouwd, zonder visie.

Welke werken gebeurden in de Hoge Dijken? Is er nog iets gepland?

Toen ik hier twee jaar geleden als boswachter startte, was er veel achterstallig beheer en waren de kijkhutten in slechte staat. Nu zijn er nieuwe kijkhutten, zijn de paden heraangelegd en werd de zwaluwenwand verbeterd. Van 6 koppels oeverzwaluw zijn we naar 35 koppels gegaan. Die

Naast schapen worden er nu ook pony's ingezet voor het graslandbeheer. De schapen doen het fijnere werk, de pony's de rest. Zo zorgen we ervoor dat het struikgewas niet de bovenhand krijgt.

Foto's: Freddy Cordy.

300 koppels van vroeger zal wel niet meer lukken. Ook het recreatieve op de Hoge Dijken is verbeterd. Er is een speelzone voor de scouts aangelegd. Kinderen moeten in de natuur kunnen spelen en zo kennismaken met de natuur. We hebben wat aanplantingen gedaan, later volgen er nog meer. Er komt ook nog een kijkplatform en we gaan de komende maanden iets meer inzetten op de handhaving naar loslopende honden en naar visserij toe. Voor de begrazing werken we

samen met een opvang voor pony's. We laten vier pony's grazen tussen de schapen om ervoor te zorgen dat het struikgewas niet de bovenhand krijgt. De pony's doen het grovere werk, de schapen het fijnere.

Bedankt voor dit gesprek Jeremy, en voor al je inspanningen in de Hoge Dijken. Met de natuur zijn we hier duidelijk op de goede weg.

Luc Simoen

Nieuws van Natuurfotografen Hoge Dijken

Nu het broedseizoen voor de meeste zangvogels is afgesloten, keren de eerste zomergasten al terug naar hun leefgebieden in het zuiden. Vogels die geen partner vonden en de eerste jongen zijn alweer op trek.

Ondertussen is duidelijk dat onze weidevogels het dit jaar nog moeilijker hadden dan de voorbije jaren. De efficiëntere aanpak van de boeren om hun land meer te laten opbrengen, maakt dat heel wat nesten worden ingeploegd of uitgemaaid. Verder zorgt een gebrek aan insecten, door het gebruik van insecticiden en een gebrek aan 'onkruid' waar die insecten

van leven, er voor dat er te weinig eiwitrijke hapjes beschikbaar zijn voor de jongen.

Voor het tweede jaar op rij maakte een te lage waterstand het ook moeilijk om geschikte nestplaatsen te vinden en om bij de lekkere hapjes in de ondergrond te raken. Specialisten spreken van een rampzalig broedseizoen, zelfs voor een eens zo algemene weidevogel als de Kievit. Natuurpunt pleit er alvast voor dat de Kievit een prioritaire en volwaardige plaats krijgt in het 'soortbeschermingsplan weidevogels' dat de Vlaamse Overheid dit jaar nog opstart.

Dit voorjaar heb ik ook kennis gemaakt met een nieuw natuurgebied in de Baai van de Somme. Tijdens een verlengd weekend bezochten we het Réserve Ornithologique de Grand-Laviers. Dat vind je zo'n 6 km voor Abbeville, op de weg van Saint-Valéry-sur-Somme naar de stad. Dit natuurgebied van zo'n 40 hectare is betrekkelijk jong en bestaat uit verlaten bezinkputten van een voormalige suikerfabriek. Het natuurgebied is ingericht met een 10-tal vogelkijkhutten en -kijkwanden, van waar je ongestoord de vogels en andere dieren kan fotograferen. (Meer info en toegangsprijzen op <https://reserve-grand-laviers.fr/>)

Een geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*) in prachtkleed. Deze watervogel eet voornamelijk kleine vissen, schelpdieren en insecten, die in de vlucht worden gevangen. Het nest is een drijvende constructie die tussen de vegetatie wordt gebouwd.

Op het ogenblik dat wij er waren, konden we genieten van tientallen dodarzen en nog meer geoorde futen. Die laatste zijn ontegensprekelijk de mooiste om te fotograferen. Vooral de gouden sierpluimpjes op hun kop en de rode oogjes springen er uit. Ik kreeg ruim de gelegenheid om vele mooie opnames te maken, waarvan je er hiernaast eentje vindt.

Tenslotte nog even meegeven dat natuurfotograaf Leopold Dewulf vanaf zondag 15 september zijn nieuwe natuurfoto's tentoonstelt in ons bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek'. Opening op zondag 15 september om 10.30 u. en nog tot en met 8 maart gratis te bezichtigen in het bezoekerscentrum, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, op woensdagnamiddag van 14 tot 16 u. en op zondagvoormiddag van 10 tot 12 u.

Tekst & foto: Freddy Cordy

De koninginnenpage, een vaste bezoeker in onze tuin.

Al enkele jaren kunnen we genieten van koninginnenpages in onze tuin. Deze sierlijke vlinders dartelen dan heerlijk rond in onze bloemenweide.

De koninginnenpage is onze grootste inheemse dagvlinder; ongeveer 50 tot 75 mm groot. Geel en zwart zijn de hoofdkleuren, met onderaan de vleugels een blauwe rand en een rode stip in de binnenhoek van de achtervleugels. Zeer opvallend zijn de vleugelstaartjes of 'slipjes' aan de achtervleugels. Het mannetje is iets kleiner en het vrouwtje heeft ook 2 oranje driehoekjes op de buitenkant van de achtervleugels. Zo kan je ze toch uit elkaar houden.

De vliegtijd loopt van april tot en met oktober. Verleden jaar, in juli 2018, zagen wij enkele rupsen op de venkelplant in onze kruidtuin. De rupsen zijn groen met oranje, witte en zwarte vlekken, en kunnen tot 50 mm lang worden. Kortom: héél mooie rupsen. Venkel is, samen met nog een handvol andere schermbloemigen en ook wijnruit, één van de waardplanten van deze soort. Alleen daar leggen ze dus hun eitjes op.

De rupsen hebben ook een vorkvormig orgaan, het osmaterium, dat ze bij gevaar uitstulpen en dat een onaangename geur verspreidt. Maar dit heeft dit niet mogen baten om te overleven in de venkel: na enkele dagen waren ze verdwenen.

Na een week ontdekten wij opnieuw een achttal jonge rupsen op de venkelplant. Op 6 augustus 2018 hebben we de rupsen dan in een aquarium gezet, uiteraard zonder water, wel gevuld met enkele droge takjes en vooral veel verse venkel. Mensen die op bezoek kwamen werden onmiddellijk aangetrokken door het schouwspel van de rupsen, die hun buikje rondvrat aan de dagverse venkeltakjes.

Na ongeveer een week zagen we dat hun eetlust minder werd, en dat ze nerveus rondkropen. Links, rechts, onder en boven, om uiteindelijk stil te blijven hangen aan of onderaan de droge takjes, klaar voor de verpopping. De eerste pop was er op 14 augustus 2018 en daarna volgde de rest. Het werd rustig in het aquarium. Geen venkeltakjes meer... Neen, 'de poppen waren niet aan het dansen'... Akelig stil.

We hebben het aquarium in een koude veranda gezet, met licht maar zonder zon. Begin april 2019 hebben we die dan op een plek gezet met meer licht en warmte. En ja, op 22 april was onze eersteling er, meer dan 8 maanden na het verpoppen. Zo'n koninginnenpage komt 'in natte toestand' uit de pop en heeft dan tijd nodig om de vleugels uit te strekken en op te warmen. Hij doet dat door bloed naar de vleugels te pompen.

Na een paar uur was de koninginnenpage duidelijk in zijn sas, klaar om de wijde wereld te verkennen. Op 1 mei was de tweede koninginnenpage aan de beurt. Die fladderde al lustig rond in het aquarium... Wat een heerlijk gevoel om deze prachtige vlinders het luchtruim in te kunnen sturen.

Tekst & foto's:
Willy De Ruyter &
Lena Vanthieghem

Van boven naar onder: rups op venkel, pop in het aquarium, pas uitgekomen koninginnenpage in 'natte toestand' en dezelfde vlinder in 'opgewarmde toestand'. Let ook op de 2 kleine, oranje driehoekjes op de achtervleugel. Het is een meisje! :-)

Wandel een hele zomer lang mee met 'Ontdek-je-Plekje' 2019

In juli en augustus verkennen we voor het 31e jaar op rij de mooiste en natuurrijkste plekjes in de streek. Elke woensdagavond in juli en augustus, om 19.30 u., neemt een natuurgids je mee op sleeptouw voor een wandeling van ongeveer twee uur. Dit jaar bezoeken we volgende gebieden:

Zebrarupsen, de giftige rupsen van de sint-jakobsvlinder, op jakobskruid,

Woensdag 3 juli: Vloethemveld (Zedelgem)

- Afspraak op de centrale parking van het Vloethemveld langs de Diksmuidse Heirweg in Zedelgem (halfweg tussen de kruispunten 'Zabekestraat' en 'Vloethemveld').

Vanavond gaan we op verkenning in het publieke deel van het Vloethemveld, een bos waar de geschiedenis van de grond te rapen valt. Ooit eigendom van monniken en omgeven door visvijvers, later in handen van militairen. Nu gedeeltelijk opengesteld voor het publiek, maar vooral een schatkamer met bijzondere natuur.

Hoe zat dat weer tijdens WO I en met al die krijgsgevangenen na WO II? Zijn er nog verhalen? Hoe komt het dat dit gebied zo natuurrijk is gebleven? En welke bijzondere soorten vind je in dit bos- en heidecomplex? Allemaal vragen die we tijdens deze wandeling proberen te beantwoorden.

We wandelen over bospaden, brede dreven en verharde wegen, en genieten van al wat hier leeft. We ontdekken een nieuw stuk natuur en de soorten heide die hier groeien. Stof genoeg voor een avondvullend natuur- en cultuurbad! Wedden dat je er later terugkomt?

Woensdag 10 juli: Vijfwegen (Staden)

- Afspraak bij de kerk van Vijfwegen, Kampstraat 1 in Staden.

Vanavond gaan we op verkenning in Vijfwegen, een gehucht op de grens van Staden en Langemark-Poelkapelle, op loopafstand van het Bos van Houthulst. In oktober 2017 kocht Natuurpunt Mandelstreek hier een perceel aan en na heel wat graven, planten en zaaien is dit een prachtig natuurgebiedje geworden. Daarnaast vormen de poelen in dit landschap en de schrale bermen van de Vrijbosroute een pracht van een biotoop voor allerlei klein grut en bijzondere planten.

Woensdag 17 juli: Wijnendalebos (Torhout)

- Afspraak op de parking links beneden het kasteel van Wijnendale (Fonteinpad 2, Torhout). Stevige wandelschoenen zijn noodzakelijk en het is er onmogelijk voor buggy's. Draag gesloten kledij, voorzie een muggen- en tekenafstotend middel en breng eventueel een verrekijker mee.

In hartje West-Vlaanderen vind je het 181 hectare grote Wijnendalebos. Blikvangers zijn de imposante zomereiken en de weelderige voorjaarsbloeiërs. De helft van het bos is publiek toegankelijk, de andere helft is bosreservaat en voorbehouden aan de talrijke planten en dieren die er in alle rust gedijen. Dit oude woud draagt ook eeuwen geschiedenis met zich mee, terug te vinden in schimmige sagen en half-

Streepzaad tussen rode dopheide.

vergeten legenden. Vandaag neemt ANB-boswachter Koen Maertens je mee doorheen het publiek toegankelijke deel voor verhalen over dikke essen, middelhoutbeheer, de wespendif en meer van dat fraais.

Woensdag 24 juli: Poelkemveld (Kortemark)

- Afspraak op de parking van het speelbos van Edewalle (Ruidenbergstraat 3, Kortemark). Auto's en fietsen kan je kwijt op het graslandje bij het bos. Goede stapschoenen zijn zeker nuttig.

Ga samen met de boswachter op ontdekkingstocht in het Poelkemveld, een afgesloten natuurgebied in Ichtegem, aan de westrand van het Wijndalebos. Uiteraard maken we ook een ommetje door het vlakbij gelegen speelbos van Edewalle. Het wordt een landschapswandeling met verhalen over dennen, velden en vijvers, en kans op enkele leuke ontmoetingen.

Woensdag 31 juli: tussen Ruidenberg en Rode Zee (Kortemark)

- Afspraak bij de Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk van Edewalle (Pastoor D. Vanhautestraat z. nr., Kortemark) voor een wandeling van zo'n 5,2 km. Ongeveer 500 m lopen we over een met gras begroeid pad; de rest van het wandeltraject bestaat uit verharde wegen.

Op de zuidelijke flanken van de Ruidenberg vinden we natuurgebied 'De Colvebeekzipte', restanten van een drietal 'sentiers' en wegentrajecten die de eeuwen trotseerden. Adellijke heren creëerden een parochie, de pastoor richtte er een schooltje op. Een bosje herinnert aan de naoorlogse pogingen om een niet zo vruchtbaar stuk grond toch rendabel te maken. En van waar komen de namen Edewalle, Rode Zee en Ruidenberg? We vertellen je er vanavond meer over.

Woensdag 7 augustus: 'Virgo Fidelis' en het Groenhovebos (Torhout)

- Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout).

Diocesaan Centrum Groenhove, beter bekend onder de oude naam 'Virgo Fidelis', is eigenaar van ruwweg 1/3e van het Groenhovebos. Dit deel van het bos was gesloten voor het grote publiek, tot er begin 2010 een publiek wandelpad werd geopend.

Ondertussen maakte Zuster Marie-Dominique, die het dagelijkse bosbeheer verzorgt, er een bosleerpad van. Je wordt er ingelicht over de verschillende bossoorten en vormen van bosbeheer (esdoornbos, hakhout, middelhout, ...), over bijzondere bomen (bv. de Douglasspar), over de verschillende biotopen en hun natuurwaarde (dood hout, natte ruigte, rabatten, voormalig zwemdok, ...) en over de rijke geschiedenis van de beken en dreven. Een mooi initiatief dat je in contact brengt met alle facetten van dit waardevolle bos.

Woensdag 14 augustus: de broeken van Esen (Diksmuide)

- Afspraak op de parking bij de Sint-Pieterskerk van Esen (Esenplein 1, Diksmuide). Bij nat weer breng je best je laarzen mee en een verrekijker is ook een meerwaarde.

We gaan op stap door de broeken van Esen langsheen de Handzamevaart, de kleine rivier die ooit de verbinding vormde tussen het Houtland en de zee.

Wandelen is ook genieten van natuur en omgeving, en dat is zeker het geval tijdens deze landschapswandeling. Onder begeleiding van een natuurgids ontdekken we dit gebied met zijn graasweiden, knotwilgrijen en sloten. Kortom, een oase van rust. Bovendien herbergt dit valleigebied van oudsher een bijzonder rijke fauna en flora. Het is dan ook aangeduid als één van de Vlaamse 'vogelrichtlijngebieden'.

Woensdag 21 augustus: Ter Heyde (Diksmuide)

- Afspraak bij het kruispunt Bafferstraat – Wikkelaarstraat in Vladslo. We gaan op stap in het verborgen kasteeldomein Ter Heyde in Vladslo. Dit prachtige parkdomein is slechts zelden toegankelijk voor het publiek. Het wordt dus een bijzondere en exclusieve wandeling.

Er liggen heel wat kleine kasteeldomeintjes verspreid over het Houtland en deze liggen er niet zomaar. Vaak zijn het 18de- of zelfs 19de-eeuwse ontwikkelingskernen: rijke families kochten 'veldgebieden' op om ze door pachters in cultuur te laten brengen. Het is ook opmerkelijk dat de natuurpracht uit dit verre verleden, heischrale gebieden met bossen en dreven, nu bijna uitsluitend terug te vinden is in en rond deze kasteeldomeinen.

Ter Heyde heeft echter een oudere oorsprong: De oudste toren dateert uit het midden van de 14e eeuw en ook in de 15e en 19e eeuw werd er duchtig bij- en verbouwd.

De huidige eigenaars hebben het kasteeltje gerenoveerd en ook het domein zelf wordt in ere hersteld. Wanneer we hier op verkenning gaan, moeten we natuurlijk ook even een kijkje nemen bij de 4 WO I-bunkers die we in 2012, met steun van het Regionaal Landschap IJzer en Polder, voor vleermuizen inrichtten.

Woensdag 28 augustus: 'De Swal' & zomers etentje (Koekelare)

- Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Inschrijven voor het etentje achteraf kan tot en met zaterdag 24 augustus door 16 euro per persoon over te schrijven naar rekeningnummer BE86.9731.7610.5150 van Natuurpunt Ruidenberg met de vermelding 'etentje 28/8', of door contante betaling vooraf bij een van de bestuurders.

Als afsluiter voor onze reeks 'Ontdek-je-Plekje'-zomerwandelingen gaan we traditiegetrouw op stap in onze eigen Swal en verkennen we het mooiste deel van de Koekelarebergwandelingroute. Bij mooi weer heb je van daar een zicht op onze kustlijn en op de West-Vlaamse 'bergen'.

Aansluitend kan je aanschuiven voor een etentje in 'De Klyteput'. Op het menu: een aperitiefje (kan met of zonder alcohol), gegrild varkensvlees (côte à l'os met aardappelen en groenten) of een vegetarische schotel en als dessert is er lekker roomijs van 't Dischhof met honing en tarwemaltstroop.

Meer info bij Georges Pollentier (0511589.418).
Organisatie: Natuurpunt Ruidenberg

Foto's: Erwin Deraus.

Hommel op grasspriet.

Al meer dan 60 jaar uw vertrouwde bank verzekeraar

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

KANTOOR LEEN TANGHE - FSMA 46897 cAcB
Aartrijkestraat 12, 8820 Torhout, 0475 45 67 62

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

VANDEZANDE-BRYSSE - FSMA 113630 cAcB
Marktstraat 20, 8810 Lichtervelde, 051 72 44 11

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksesteenweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaaltijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- Tel. voorzitter: 051/589.418
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- E-mail voorzitter: pollentier.georges@outlook.com
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek

(Hoogede - Roeselare - Ledegem - Moorslede - Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be).
www.natuurpuntmandelstreek.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Ruidenberg (Lichtegem - Koekelare - Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE86.9731.7610.5150

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE64.9731.7610.5352

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Uilenwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreek@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - ivan.bruneel@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 27 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' én het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakkiet met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids.

Woon je in Gistel, Hoogede, Lichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 27 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden.

Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door Gitsdal prints, 0495/789.474
Druk door Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
Papier met EU-Ecolabel en ECF- en FSC-certificaat.

Opplage 2.885 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	GROENHOVE - 5580
MANDELSTREEK - 3567	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	ZWAANHOEK - 5539

Steenuilwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Wo. 3 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Vloethemveld	NPR
Van za. 6 t.e.m. zo. 28 juli		De Grote Vlindertelling van Natuurpunt	Natuurpunt
Za. 6 juli	om 14 u.	Plantenwandeling op de 'Stroroute'	NPKDR
Zo. 7 juli	om 14 u.	Zwaluwenfietstocht in Vijfwegen	NPKGS
Wo. 10 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Vijfwegen	NPR
Zo. 14 juli	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 14 juli	om 16 u.	Wandeling in 'De Swal'	NPR
Wo. 17 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Wijnendalebos	NPR
Wo. 24 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Poelkemveld	NPR
Wo. 31 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: tussen Ruidenberg en Rode Zee	NPR
Za. 3 aug.	om 14 u.	Vlinderwandeling in 'De Vierkaven'	NPKDR
Wo. 7 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: 'Virgo Fidelis' en het Groenhovebos	NPR
Za. 10 aug.	om 9 u.	Werkdag in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 11 aug.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Wo. 14 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: de broeken van Esen	NPR
Vr. 16 aug.	vanaf 12 u.	Natuurpuntstand op 'Lokaal'	NPM
Wo. 21 aug.	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Ter Heyde	NPR
Wo. 28 aug.	om 18.30 u. & 20 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: 'De Swal' & zomers etentje	NPR
Za. 31 aug.	om 20 u.	Vleermuizenavond in het 'Sterrebos'	NPM
Zo. 8 sep.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 8 sep.	vanaf 10 u.	Open Monumentendag: het Koekuitkasteel	NPKDR
Zo. 8 sep.	om 14.30 u.	Wandeling heideveldje & Koekelarebos	NPR
Zo. 15 sep.	om 10 u.	Beleef de najaarstrek in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 15 sep.	om 10.30 u.	Opening nieuwe natuurfototentoonstelling in 'De Grote Zaagbek'	NPGO&HD
Vanaf di. 24 sep.	om 19.30	Cursus 'Paddenstoelen voor beginners'	NP MWV
Za. 28 sep.	om 8 u.	Controle slaapmuizenkasten	NPT
Zo. 6 okt.	vanaf 8.30 u.	Trektellen op de Heihoek	NPM
Zo. 6 okt.	om 9 u.	Paddenstoelenwandeling in de Maskobossen	NPGO&HD
Za. 12 okt.	vanaf 13.30 u.	'Repair Café' met Torhout Content	NPT
Zo. 13 okt.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Za. 19 & zo. 20 okt.		'Dag van de Trage Weg'	Trage Wegen vzw
Za. 19 okt.	om 14 u.	'Dag van de Trage Weg': op ontdekking in de omgeving van het Groenhovebos	NPT
Zo. 20 okt.	om 13.45 u.	Herfstwandeling 'Ruimte Diksmuide': van Pervijze naar Stuvetjes door de polders	RD
Do. 7 nov.	om 10.30 u. & 14 u.	Vooraankondiging - Infosessie 'schenkingen en legaten'	NPGO&HD
Za. 30 nov.	's avonds	Vooraankondiging - Voordracht door Dirk Draulans	NPGO&HD

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peterlemmens@natuurpunt.be.